

Jó Pajtás

**A jövő heti
Jó Pajtás
címlője
és posztja**

A hét fotója

**Akár az olimpián is készülhetett volna ez a beszédes
fotó. No comment...**

Sziasztok!

Mit kellene mondani így a tanév első napjaiban, ami nem lenne megszokott, unalmas? Fogalmunk sincs. Mindenesetre örülünk, hogy újra veletek lehetünk. Talán még hiányoztunk is... Hiszünk benne, hogy még mindig vannak olyan iskolások, akiknek az írott szó láttán nem futkározik a hideg a hátán. (Jaj, olvasni kell! Szörnyű!) Ők szívesen vesznek kézbe könyvet, újságot, uralom bocsá', tán még a strandon is.

Itt vagyunk tehát ismét, reménykedve, hogy a régi és új olvasóknak jó barátságot kínálunk, és a kapcsolatunk tartós lesz. Már csak azért is, mert oldalaink nyitva állnak előttetek. Mind-egyikhez hozzászólhattok, minden rovathoz kérdéssel, kéréssel, javaslatokkal fordulhattok:

- Mutassátok be néhány sorban kedvenc (házi)állatotokat, mellékeljétek fotót róla vagy rajzoljátok le;

- Küldjétek sok-sok fogalmazást, verset, valamint rajzokat a Rügyfakadásba;

- Állítsátok össze saját toplistátokat (pontosan leírt nevekkkel, dalcímekkel);

- Írjátok választ a Gyöngyhalász felhívására;

- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a számítógéppel kapcsolatban;

- A világ melyik részére, melyik országba utaznátok velünk, legalább úgy, hogy a rovatban olvastok róla;

- Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;

- Bizalmas kérdéseitek, gondjaitok megoldásához kérjétek tanácsot Bori Mária pszichológustól;

- Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, hiszen ezáltal is dolgoztatjátok agytekervényeiteket – bár a segédkönyveket is igénybe vehetitek. A rendszeres megfejtők, a skandináv rejtvény megfejtéseinek beküldői között jutalmat sorsolunk ki;

- Ismertessetek meg bennünket kedvenc vicceitekkel;

- Lexikont és oszilexít is várunk tőletek;

- ...

A fenti három pont azt jelenti, hogy a felsorolást mindenki tetszés szerint folytathatja. Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, amilyen nektek is, nekünk is tetszik.

Várjuk jelentkezéseiteket!

Címünk a régi: Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

És akkor csak azért is jó tanulást kívánunk nektek, nekünk pedig minél több levelet tőletek.

A szerkesztőség

Meghívó

Meghívjuk a délvidéki kézimunka és gyűjtők klubjainak tagjait, hogy vegyenek részt a VIII. Délvidéki Napok rendezvényen, melyet 2008. szeptember 26–28-a között szervezünk meg Budapesten a Magyarok Háza Kossuth Termében.

1. A délvidéki helytörténeti kiadványok bemutatója

2. A délvidéki szerkesztőségek bemutatója

3. A 38. MIRK képzőművészeti pályázatának legjobb gyermekrajzai

4. Beszámoló a Petőfi é! és az Ezer vers egy nap alatt rendezvények eredményeiről.

A kiállítást szeptember 26-án 17 órakor Bada Johanna, a Magyar Kultúra Lovagja nyitja meg.

Az ünnepélyes díjátadás szeptember 28-án 11 órakor lesz. A házigazda dr. Medvigy Endre művészeti igazgató, a tállalkozó szervezője Bada István.

**Jelentkezni lehet a
00-36-1-256-24-81-es
telefonon**

Kajakverseny Óbecsén

Milyen szerencsések vagyunk, hogy ide születtünk a Tisza mellé! Nyáron a nagy melegben hűs hullámai adnak egy kis enyhülést, ősszel, tavasszal pedig lehet csónakázni, pecáználni, kajakozni. Javában tartott a szünidő, amikor Óbecsén július 12-én megtartották a kajakverseny harmadik fordulóját. A zentaiak és az óbecseiek kitűnően szerepeltek ezen a napon.

A Tisza-part megtelt versenyzőkkel, nézőkkel, a versenyzőket kísérő edzőkkel. Nagy kánikula volt, volt vagy 35-36 fok hűvösben. Sokan eljöttek, hogy szurkoljanak. Éppen akkor értem le a Tiszára, amikor a zentai Cakó Sarolta, a Thurzó Lajos iskola hetedikes tanulója elsőnek ért be a célba. Ne is mondjam, milyen vastaps fogadta. Saroltán kívül barátja és edzője, Kiss Valéria volt talán a legboldogabb. Sarolta is olvassa a Jó Pajtást, s azt üzeni nektek, ha csak tehetitek, kajakozzatok. Ő már három éve űzi ezt a sportot. Nemcsak azért szereti, mert élvezet siklani a vízen, meg jó kint lenni a jó levegőn, hanem, mert sokféle utaznak, nemcsak itthon versenyeznek, jártak már Magyarországon is.

Megismerkedtem a többiekkel is, s mivel mindannyian olvassák a Jó Pajtást, készítettem róluk is néhány fölvetelt. Ott volt a negyedikes Fenyvesi Abigél, az ötödikes **Kálmán Beáta** és **Barta Éva** (ezüstérmesek páros versenyben), **Kömüves Tamás**, **Papp Norbert**, **Vartus Árpád**, **Marko Subotić** (aranyérmes), **Kecskés Balázs** és **Marko Subotić** (ezüstérmesek párosban), a hatodikos **Barta Bence** és **Tóth Máté** (bronzérmesek párosban), a hetedikes **Kálmán Bence**, **Kaszás Ákos**, **Surányi Boglárka** és **Cakó Sarolta** (aranyérmesek párosban), valamint a nyolcadikos **Horti Béla**.

A óbecseiek közül a Petőfi Sándor iskola ötödikes tanulója, **Retek Éva** harmadiknak futott be egyéniben, párosban pedig elsőnek érték célba **Balaska Elenával**. Ne is

**Az elsők:
Éva és Elena**

mondjam, mennyire örült Éva apukája is, aki segédkezett a kajak ki- és berakásában, meg természetesen az edzőjük. Milyen érzés elsőnek lenni, mennyit szoktak edzeni, tudakoltam a lányoktól és edzőjüktől.

– Szeretek kajakozni – mondta Éva –, s nagyon boldogok vagyunk, hogy elsők lettünk! Nemcsak itt álltunk a dobogó legfelsőbb fokán, hanem Mitrovicán is. Sokat gyakoroltunk, naponta kétszer, délelőtt és délután is kajakozunk Elenával 5-6 km-t is lehajtunk. Azért is jó a kajakverseny, mert megismerkedünk sok kajakozóval. Ezúttal a zentaiakkal kötöttünk barátságot.

– Most, hogy elsők lettünk – szölte közbe Elena –, még többet gyakorolunk, hogy Zentán, augusztus 2-án is ilyen szép eredményt érjünk el.

Az edzőjük **Vladimir Živanović** elmondta, hogy az idén ünneplik az óbecsei kajakklub fennállásának 60. évfordulóját. Ezen a versenyen a 10–14 évesek mérték össze erejüket, ő ennek a korosztálynak az edzője.

– Már négy éve folyamatosan a városban a kajakozók az év sportolói. Nem kell őket verbuválni, önként jelentkeznek. Ennek a korosztálynak most 37 tagja van. Nagyon

**Surányi Boglárka és Cakó Sarolta
a dobogó legfelsőbb fokán**

sokat foglalkozom velük, s örülünk a szép eredménynek. Augusztus végén nemzetközi kajakverseny lesz itt Óbecsén, s ekkor ünnepeljük meg a kajakklub születésnapját.

Az óbecsei **Balaska Dávid** és **Belić Dalibor** kettős, valamint **Biljana Relić** is ott állt a dobogó legfelsőbb fokán, tehát ők is aranyérmesek.

Késő délután fejeződött be a 15 fordulós verseny, ugyanis korcsoportok szerint versenyeztek egyes és páros versenyszámban.

A kajakklubok helyezései: 1. Val kajakklub (Sremska Mitrovica), 2. Bečej (Óbecse), 3. Tiszavirág (Zenta), 4. Sintelon (Palánka), 5. Pannónia (Apatin), 6. Obilić (Törökkanizsa), 7. Filip Višnjić (Višnjevo), 8. Vojvodina (Újvidék), 9. Zmaj (Zimony), 10. SN 2002. (Borča), 11. Zabrežje (Zabrežje), 12. Liman (Újvidék), 13. Zemun (Zimony), 14. Duna (Bezdán), és 15. Nikola Tesla (Zimony).

A Tisza-parton fölállított dobogón büszkén feszítettek az első, második, harmadik díjas kajakozók. Csak láttatok volna, hogy sugárzott az öröm az arcukról, mikor a nyakukba került az arany-, ezüst- és a bronzérem!

Szöveg és kép: Koncz Erzsébet

A zentai csapat második lett

Az óbecseiek és edzőjük

Egy hét a zánkai táborban

A jó szereplésért jutalomút is járt

Egy újabb iskolaév köszöntött ránk, s bár sok újat tartogatnak a következő hónapok, az első hetekben még elevenen él bennünk a nyári vakáció minden élménye. Így vannak ezzel azok a szabadkai tanulók is, akik a májusban megrendezett Általános Iskolások Műveltségi Vetélkedőjén a színjátszó és versmondó kategóriában közönségdíjasok lettek és egy utat nyertek a zánkai táborba.

A Pedagógus Szövetség támogatásával **Tikvicki Natália, Csöke Boglárka, Boldizsár Dóra, De Negri Laura, Horváth Manuella, Fogas Brigitta, Huszka Lilla** és **Rác Tamás**, valamint **Szabó Eszter** magyartanár nő egy hetet töltött a határon túli magyar fiatalok táborában, a Balaton mellett, és rengeteg élménnyel gazdagodva tértek haza, hogy újult erővel vessék bele magukat a munkába.

A társaság elsőként a balatoni hajókirándulást emelte ki, ami kivétel nélkül mindenkinek nagy élmény volt, még Dórának is, aki attól tartott, tengeribeteg lesz a hajón.

– Szerencsére nem lett semmi bajom, és nagyon élveztem a hajókázást – mondja Dóra nevetve. – Az egész hét izgalmas volt, sokat voltunk a strandon, kirándultunk, még a bazári séta is érdekes volt. Egyik eseményt sem tudnám külön kiemelni, mert minden egyes nap nagyon jól éreztem magam. Szinte minden pénzemet elköltöttem, egy

részt ajándékokra, a többit pattogatott kukoricára, jégkására, fagyira.

Boglárka a tihanyi kirándulásra emlékszik vissza legszívesebben. Megnézték a tihanyi apátságot, de mivel ott sokáig időztek, a híres tihanyi visszhangot már nem volt idejük megtapasztalni. A legtöbb pénzt a strandon felállított csúszdára költötte el, de néhány balatoni hangulatot idéző ajándéokra is futotta, amit az otthoniaknak vásárolt.

– Minden este szerveztek valamilyen programot, volt diszkó, salsa-est, ír step tánc, láttunk mazsorettbemutatót és moziba is elmentünk. Napközben különféle műhelymunkákra lehetett részt venni, de egyik program sem volt kötelező. Az agyagozást azért kipróbáltuk – meséli Lilla. – Nagyon jól éreztük magunkat, sokat csúszdázunk, de számomra a legszebb élmény mégis az volt, amikor éjfélkor felébresztettek a lányok, hogy felköszöntsenek a szülinapomon és átadják az ajándékot.

Tamás legnagyobb élményeit az erdőben tett nagy felfedező séták jelentették, és a magányos kóborolást élvezte leginkább.

– A strandon mindennap animátorok szórakoztattak bennünket, és a vízi aerobiktól kezdve a különböző programokig rengeteg mindenben részt lehetett venni, én a vízi aerobikot nagyon élveztem. A gyorscsúszdát is kipróbáltam néhányszor.

Jól éreztem magam, de mivel eléggé mozgalmasan teltek a napok, egyben egy kicsit fárasztó is volt. Így utólag jó visszagondolni rá – jelenti ki Tamás.

Barátkozásra is maradt idő, hiszen Erdélyből, a Felvidékről is érkeztek fiatalok, és más táborok is voltak a közelben. Tamás egy szlovákiai fiúval beszélgetett szívesen, akitől sokat megtudott az azon a vidéken élő emberek szokásairól.

– Érdekes volt, hogy a tanárnőnk ott van mellettünk, és mégis sokkal kötetlenebb, barátságosabb hangulat alakult ki vele, mint amit eddig az iskolában tapasztaltunk. Például együtt voltunk moziban, és jólesett, hogy ő is velünk tart – meséli a lányok egymás szavába vágva.

Brigitta a Balaton partján eltöltött időt emeli ki. Szerinte azok voltak a legemlékezetesebb pillanatok, amit a strandon töltöttek, miközben pihentek, jókat beszélgettek vagy nevettek. Mivel sekély volt a víz, nem sokat úszkáltak, de ez sem zavarta őket. Természetesen ő sem tért haza apró ajándékok nélkül, és a családtagokon kívül még egy-két barátnőjére is gondolt.

Az utolsó estén Ki mit tud?-ot rendeztek, ahol a zánkai tábor közönségének is bemutatták az Egy rendező kálváriája című közönségdíjas előadásukat, ők pedig a többiek produkcióját ismerhették meg.

Az egyhetes tábor minden napjáról pozitívan nyilatkoztak, igazi nyári idő fogadta őket, kirándulások, nagy pihenések és szórakoztató programok töltötték ki napjaikat. Bevallásuk szerint azonban volt kifogásolnivaló is a sok jó között: állandóan rizst szolgáltak fel. Ettől eltekintve sok szép élménnyel tértek haza, és szívesen mennének jövőre is.

Szöveg és kép: Sztojánovity Livia

Teller Ede, a fúzió mágusa

1908. január 15-én született Budapesten. A Trefort utcai gimnáziumban érettségizett, és Budapesten kezdte meg egyetemi tanulmányait, de az erősödő antiszemitizmus miatt a karlsruhei vegyészmérnöki karon, a müncheni, majd a lipcsei egyetem fizikai karán tanult tovább.

Müncheni tanulmányai idején villamosbaleset következtében elvesztette a jobb lábfejét. 22 éves korában szerzett doktorátust Lipcsében, Werner Heisenbergnél, aki tehetségét felismerve komoly feladattal bízta meg: a hidrogénmolekula energiaszintjével foglalkozó cikkek ellentmondásait kellett megvizsgálnia. Disszertációjának témája a hidrogénion volt, munkájával segítette lefektetni a molekuláris pályák elméletének alapjait.

Göttingenben kezdte pályáját, ahol Max Born vezetésével Heisenberg, Wolfgang Pauli, Neumann János, Wigner Jenő és Robert Oppenheimer is dolgozott. 1933-ban a zsidóüldözés miatt elvesztette munkahelyét. Szilárd Leó ekkor már Angliában élt, és Teller részben az ő támogatásával kapott állást a londoni egyetemen, majd Niels Bohrhoz ment Koppenhágába. 1934-ben Budapesten megnősült, majd Londonba költözött, ahol Rockefeller-ösztöndíjat nyert.

1935-ben előadónak hívták Princetonba, s professzornak a George Washington Egyetemre. Teller az utóbbit választotta, ahol magfizikával kezdett foglalkozni. Rooseveltnél utasítására 1939 októberében létrejött az Uránium Bizottság, s ennek Szilárd és Wigner mellett Teller is tagja lett. Teller 1941–1942-ben a Columbia Egyetemen adott elő, s csatlakozott Enrico Fermi csoportjához a chicagói egyetemen, ahol korszakos kísérleteket végeztek a nukleáris láncreakcióval. Teller eleinte nem engedték a kutatások közelébe, mert rokonai éltek a nácibarát Magyarországon, de Oppenheimer kérésére később mégis megbízhatónak minősítették. Amikor Oppenheimer 1943-ban megszervezte Los Alamosban a titkos laboratóriumot, az első között hívta meg oda Teller Edét. Kettejük közt sokszor tá-

madt feszültség, együttműködésük mégis gyümölcsöző volt.

Teller a plutóniumtömegek befelé történő robbantással való egyesítésével foglalkozott, kutatásában felmerült a magfúzió lehetősége is. Az ezt felhasználó „szuperbomba” (a hidrogénbomba) is Tellerhez tartozott, az atombomba azonban ekkor még háttérbe szorította ennek kutatását. A háború után szeretne volna folytatni a H-bomba kutatását, Hiroshima azonban megrendítette a Los Alamos-i tudósok többségét, és nem foglalkoztak ezzel a kérdéssel.

Csak 1949-ben, a szovjet atombomba felrobbantása után kezdtek újra a hidrogénbomba fejlesztéséhez. Teller igazgatóhelyettes lett Los Alamosban, és ő vezette a hidrogénbomba kifejlesztésének munkáit. 1951-ig csak kis haladást értek el a termonukleáris eszközök tervezésében. Ekkor Stanislaw Ulam azt javasolta, hogy az atombomba mechanikus lökéshullámát használják fel a fúziós töltet sűrítésére és a robbanás létrehozására.

Teller inkább az atombomba robbanásából származó sugárzást ajánlotta a sűrítéshez és a fúziós folyamat beindításához. Az e két elgondolásból ötvöződő megoldás, a kétfokozatú berobbanás Teller-Ulam-konfigurációként ismeretes, ennek alapján valósult meg a hidrogénbomba. Az elmélet és gyakorlat összehangolása céljából Teller és Frederic de Hoffmann kísérleti robbantást szervezett a csendes-óceáni Eniwetok-szigeten 1951-ben. A Greenhouse nevű akció sikere lehetővé tette a hidrogénbomba megtervezését. Egy újabb nagyméretű – 10 millió tonna TNT erejű – robbantással 1952-ben Elugelab szigetét eltüntették a föld színéről.

1951-ben visszatért a chicagói egyetemre. A kormány 1954-ben vizsgálatot indított Oppenheimer megbízhatósága ügyében, mert gyanakodott rá baloldali kapcsolata miatt, s Teller nem épp kedvezően nyilatkozott volt főnökéről. Bár a vallomás nem volt perdöntő, az amerikai fizikusok sokáig nem bocsátották meg Teller szereplését. Később Teller a Kalifornia Egyetem sugárzási laboratóri-

umának konzultánsa, fizikaprofesszora, utóbb a Lawrence Livermore Laboratórium igazgatóhelyettese, majd igazgatója. 1975-től a Hoover Intézet főmunkatársa.

Ellenezte az 1963-as atomcsend-egyezményt, mely megtiltotta a légköri atomrobbantásokat. A 70-es években az amerikai kormány nukleáris fegyverkezési tanácsadója lett. 1982–83-ban ő javasolta Reagan elnöknek a csillagháborús tervként is emlegetett stratégiai védelmi kezdeményezést (SDI) – vagyis egy védekező rendszer kialakítását a szovjet atomrakéták esetleges támadása ellen. 2003. július 23-án George W. Bush amerikai elnök a legmagasabb amerikai polgári kitüntetést, az Elnöki Szabadság érdemrendet adományozta neki.

1991-ben látogatott először haza. 1994-ben a Magyar Köztársaság Érdemrendjének középkeresztje a csillaggal kitüntetést kapott. 1997-ben a Magyarország Hírnevéért díjjal tüntették ki, 2001-ben elsőként kapta meg a Corvin-lánc kitüntetést. 2002-ben elvállalta a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem nemzetközi tanácsadó testületének tiszteletbeli elnöki tisztét.

95 éves korában – 2003. szeptember 9-én – érte a halál a kaliforniai Lawrence Livermore Laboratórium nevű nukleáris fegyverkutató intézet közlése szerint. Az intézet 1952-es megalapításában nagy szerepe volt az atomtudósoknak, 1958 és 1960 között pedig igazgatója volt.

Honnan kapták a nevüket?

**Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália, Arktisz, Antarktisz és a nagy óceánok.
Most megtudhatod, honnan ered a nevük.**

Az **Európa** szó eredetére többféle magyarázatot ismerünk. Az egyik szerint a föníciaiaktól terjedt el, és azt jelenti, hogy napnyugta, azaz az est országa, szemben a reggel országával, a kelettel. A Földrajzi nevek etimológiai szótára viszont azt írja, hogy eredetileg a szárazföldet jelölte, szembeállítva azt a környező szigetekkel és félszigetekkel. Sokkal mesésőbb a szépséges föníciai királykisasszony, Európé mitológiai története. A csodás teremtés felkeltette az olümposzi Zeusz vágyát. Az istenség gyönyörű bikává változott, elcsábította a lányt, majd elvágatott vele Krétára, ahol ismét felöltötte eredeti alakját, és feleségül vette kedvesét, aki ezzel kontinensünk névadója lett.

Az **Ázsia** valószínűleg a föníciaiak által is használt asszír aszu, azaz kelet szóból származik. Ebből alakult ki görög közvetítéssel a latin Asia. Mások viszont úgy vélik, hogy Lídia hettita nevére, az Asuwára vezethető vissza, és tulajdonképpen jelentése jó földű ország.

Afrika névadói a rómaiak voltak. Amikor a mai Tunézia területén, Karthágóban letelepedtek, ott már az afer (többes számban afri) törzs lakott. Miután Kr. e. 146-ban legyőzték és elpusztították Karthágót, annak egy részéből létrehozták Africa nevű provinciájukat. Később a portugálok is ezt a nevet használták a földrészen szerzett birtokaikra, majd ez lett az egész kontinens neve.

Az itáliai Amerigo Vespucci Kolumbusz után nyolc évvel járt az Újvilágban, és ő ismerte fel, hogy az önálló kontinens. Martin Waldseemüller, az itáliai tengerész úti jelentéseinek kiadója 1507-ben javasolta, hogy a mai Latin-Amerikát Amerigo Vespucciról nevezzék el. 1538 óta a kontinens északi részét is **Amerikának** hívják.

Ausztráliáról sokáig nem tudtak az európaiak, csak feltételezték, hogy bolygónknak azon a részén is lehet egy kontinens. A titokzatos déli Terra Incognita Australisnak nevezték. Az első hiteles hír róla 1606-ból származik, azonban csak 1642–43-ban hajózta körül a holland Abel Tasman az akkor Új-Hollandiának nevezett területet. James Cook formálisan Új-Dél-Walesként vette birtokba 1770-ben

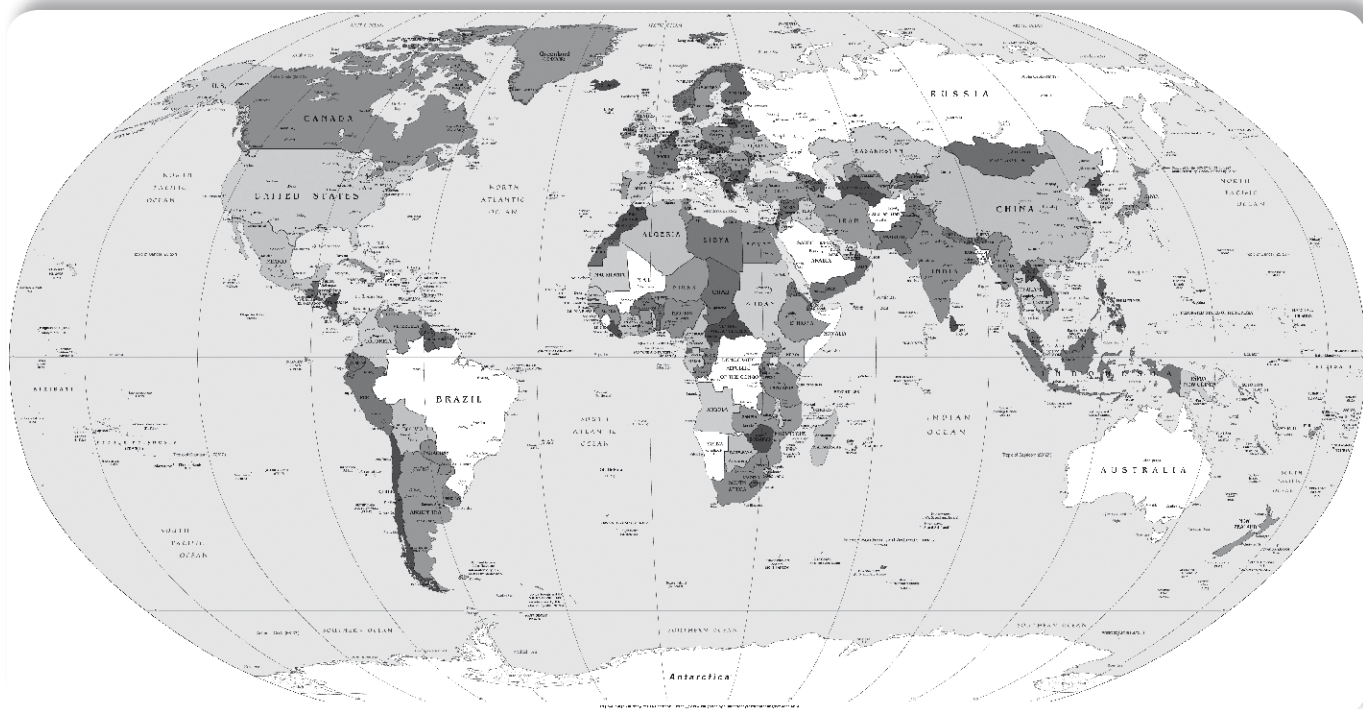
a partvidéket Nagy-Britannia számára. Az Australia elnevezés állítólag a spanyol Mendana admirálistól származik, aki az Ausztrián kívül akkori Spanyolországban is uralkodó Habsburg-ház iránti tisztelete jeléül adta ezt neki. Azonban a híres németalföldi földrajztudós, Mercator atlaszán szereplő Terra Australis – Déli Föld – kifejezés származását a déli szelet jelentő latin asuterből is levezetik.

Arktisz – így nevezzük a Jeges-tenger medencéjében elterülő Északi-sarkvidéket. A név a medve jelentésű görög arktosz szóból származik, és az északi égbolt legismertebb csillagképére, a Göncölszekérre, másképpen Nagy Medvére utal.

Az **Antarktisz** – a Déli-sark – az Arktiszról kapta nevét úgy, hogy eléje ragasztották az ellen jelentésű görög ant(i) szócskát.

Földünk felszínének nagyobb részét víz borítja. A három világ-óceán közül az **Atlanti**- az ógörög mondavilág titánjára, az égboltot tartó Atlaszra emlékeztet, az **Indiai-óceán** a távol-keleti szubkontinensről kapta a nevét.

A **Csendes-óceánt** Magellán (Fernão de Magalhães) nevezte el így, amikor már több mint száz napja hajózott rajta szélcsendben.

Péter lett újra az ország ura?

Aba Sámuel halála után igazából nem Orseolo Péter lett újra Magyarország ura, hanem a császár. A székesfehérvári Szent Mária-bazilikában, amelyet Szent István építtetett, és ahol halandó teste is nyugodott, hamarosan fényes ceremóniát tartottak. III. Henrik maga adta át Péternek a királyi jelvényeket, és vezette oda trónjához, jelölve annak, hogy az ő kegyelméből került vissza a hatalomba. A következő év pünkösdjén pedig megint eljött Magyarországra, amelyet már úgy tekintett, mint a maga birodalmának egy részét. Most még fényesebb ceremóniát rendeztek a székesegyházban. „A szent ünnepen – számoltak be erről a német krónikák – Péter király a saját népének és a mi népünknek a színe előtt az aranyos lándzsával átadta a magyar királyságot császári urának. S miután a magyar urak is hűséget esküdtek a császárnak és utódainak, tőle azt Péter – nem örökös birtokul, hanem személyes hűbérül – élete fogytáig való birtoklásra visszakapta.”

Magyarán: az a lándzsa és az a korona, amelyet Szent István a pápától kapott valamikor a független magyar királyság elismerésének jeléül, a császári hűbéressé vált Pétert nem illette meg többé. III. Henrik úgy tekintette immár magát és jövőendő utódait, mint akik a meghódított Magyarország örökös urai.

Nem sok idő múltán már jöttek a hírek: a magyar urak titkon megint tanácskoznak, s Péter ellen szőnek terveket.

Hogy csitult el az ország?

Az ország püspökeiből hárman éltek túl a lázadást. Andrászt ők koronázták királlyá Székesfehérvárra. A szertartásba az a kérdés is beletartozott: „Akarsz-e a szent egyháznak és az egyházak papjainak védője és oltalmazója lenni?” S a királyi válasz: „Akarok.” András ezt láthatólag így is gondolta. Mikor hazatért, még nem vallott színt a kereszténység mellett és a pogánysággal szemben, hisz a lázadók vele együtt harcoltak Péter hívei ellen. Most azonban már elég erősnek érezte magát, hogy visszaállítsa a Szent István-i rendet. „Főbenjáró büntetés alatt egész népének elrendelte, hogy az előzőleg engedélyezett pogány vallással felhagyván, Krisztus igaz hitére térjenek vissza, és mindenben ama törvény szerint éljenek, amelyre Szent István király tanította őket.”

De hogy még biztosabb legyen a rend, András 1048-ban hazahívta Lengyelországból ott élő öccsét, Bélát. Ő volt a megvakított néhai Vászoly legkisebbik fia, kitűnő katona, a lengyel királyi hadsereg egyik vezére, több győzelmes hadjárat hőse. Sokan csak Bajnoknak hívták. Odakint igen megbecsülték, de itthon most nagyobb szükség volt rá. Nemcsak a hazai háborgók miatt, hanem mert nyil-

Péter hűbérbe adja Magyarországot III. Henrik német császárnak

Sokfelé megbomlott a rend. Égetni kezdték a templomokat, rabolni az egyházi kincseket, és gyilkolni a papokat, akik miatt évente elvették tőlük a dézsmát, termésük tizedét.

Két Vászolyfi, András és Levente hamarosan hazai földre ért. Abaújváron találkoztak magyar híveikkel. Péter nem szállt csatába velük. De most nem bírt elmenekülni sem. A magyar határőrök Mosonnál újtját állták, s visszatérítették. András már Székesfehérvárról üzenete neki: tanácskozássra várja. De mikor az érte küldött követek megkötözve akarták odavinni, fegyveres kíséretével együtt bevette magát egy majorba, s ott védekezett még három napig. Elhurcolták Fehérvárra, de ott már nem sokáig élt.

I. András király megkoronázása

vánvaló volt: III. Henrik császár Péter pártfogója és hűbérura, aki immár a maga személyes birtokának tekintette Magyarországot, nem hagyja ennyiben a dolgokat.

Szeptember 4.

Ma Rozália, Mózes, Tódor, Ida, Rózsa, Mór, Múri, Muriel, Regina, Róza, Rozán napja van.

Rozália

Olasz eredetű név, a Róza továbbképzése. Ma nagyon ritka név, de a 19. és a 20. század elején igen gyakori név volt.

Rózsa

Magyar eredetű név, a Rosa latin női névből származik. Már az Árpád-korban használatos volt Magyarországon. Jelentése a virág maga.

Mór

A Mór 19. századi rövidüléséből származik. Más magyarázat szerint a Maurus rövidüléseként tartják számon. Jelentése: mór, szerezsen.

Muriel

Kelta, angol, normandiai eredetű név. Jelentése: ragyogó, mint a tenger.

Rozanna

A Rosa és az Anna olasz összevonása.

1837. szeptember 4. (171 éve történt)

Samuel Morse bemutatta táviróját a New York-i egyetemen.

1979. szeptember 4. (29 éve történt)

Budapesten meghalt Öveges József fizikus-professzor. Ősei apai ágon legalább kétszáz évre visszamenőleg néptanítók voltak, ő maga 1919-ben szerzett tanítói diplomát. Elsősorban a matematika és a fizika érdekelte, de bencés és piarista tanulmányait követően pappá is szentelték. Tanári pályája kezdete után hamar eldöntötte, hogy az ifjúság számára szeretne tudományos-ismeretterjesztő könyveket írni, melyek előtérbe helyezik a fizika szépségét. Népszerű oktató volt, mert bármely bonyolult fizikai dolgot és kísérletet az egyszerű emberek nyelvén is képes volt elmagyarázni. Több mint harminc könyvet írt, igazi népszerűségét azonban közkezdelt rádiós és televíziós sorozatainak köszönheti.

Szeptember 5.

Ma Lőrinc, Viktor, Albert, Alpár, Herkules, Jusztin, Larina, Viktorina, Tárkány napja van.

Lőrinc

Latin eredetű név, a Laurentius névből származik. Jelentése: Laurentum városából való. Másik magyarázat szerint a laurus (babér) szóból származik, így jelentése babérbokorral díszített.

Albert

Germán eredetű név, az Adalbert férfinév rövidülése. A magyar Béla névvel mesterségesen azonosították. Jelentése: nemes, fényes, híres.

Larina

Szláv eredetű név, feltehetőleg a Hilária származéka. Jelentése: ismeretlen.

Tárkány

Kabar eredetű név, egy törzs neve volt. Jelentése: kovács.

1942. szeptember 5. (66 éve történt)

Meghalt Móricz Zsigmond író, újságíró, szerkesztő, a 20. századi magyar realista próza kiemelkedő alakja. Az országos hírnevet a Nyugatban 1908-ban megjelent Hét krajcár című elbeszélése hozta meg számára. 1909-ben közzétette első novelláskötetét, Ady Endre üdvözölte, barátságuk szellemi szövetséggé vált. Kiváló életművéből is kiemelkedik az Erdély-trilógia, a Légy jó mindhalálig, az Úri muri, a Rokonok és az Árvácska. 1879. július 2-án született.

1956 (52 éve történt)

Kirobbant a szuezi válság. Izrael tiltakozott Egyiptom intézkedése ellen, mely kizárta őt a Szezei-csatorna használatából. A hónap végén Izrael megtámadta Egyiptomot, és elkezdődött a második arab-izraeli háború.

Szeptember 6.

Ma Zakariás, Beáta, Ida, Csanád, Aldán, Magnusz, Pamína napja van.

Zakariás

A héber eredetű bibliai Zecharja, Zekarja névből származik. Jelentése: Jahve ismét megemlékezett.

Magnusz

Latin eredetű név, római családnévből származik. Jelentése: nagy növésű, magas termetű.

Pamína

A Varázsfuvola című opera (Mozart) női főszereplőjének neve.

1566. szeptember 6. (442 éve történt)

Szigetvárnál 72 éves korában meghalt II. (Nagy) Szulejmán szultán (született 1494. 11. 6.). Uralkodása idején (1520–1566) a Török Birodalom hatalompolitikai és kulturális fénykorát élte, területi kiterjedése ekkor volt a legnagyobb. Hódításaival újjáélesztette a régi nemzetközi kereskedelmi útvonalakat a Közel-Keleten. II. Szulejmán halála után hanyatlani kezdett az Oszmán Birodalom. Utódja fia, II. Szelim szultán és kalifa volt.

Szeptember 7.

Ma Regina, Begónia, Menyhért, István, Ivor, Márkus, Kósa, Lél napja van.

Regina

Latin eredetű név. Jelentése: királynő. A keresztény névadásban eredetileg Máriára mint a mennyek királynéjára utalt. Más magyarázat szerint a Rein- kezdetű német nevek önállósult becézője.

Begónia

Magyar eredetű név. Jelentése a virág maga.

Menyhért

A germán eredetű Meinhard névből származik. Jelentése: erő, erős, merész. A Melchior nevet, a napkeleti bölcsek egyikeként a legendabeli nevét a magyarban a Menyhért névvel helyettesítették.

Ivor

A név eredetére vonatkozóan több magyarázat is ismeretes. Ír, skót, velsz eredetű név. Jelentése: úr, uralkodó. Másik magyarázat szerint, az Igor ukrán és belorusz változata. Harmadik kutatás szerint magyar eredetű név, jelentése ismeretlen.

Szeptember 8.

Ma Adrienn, Mária, Adrián, Adriána, Irma, Csobán, Szerafina, Szergiusz, Engelbert, Alán, Adorján, Enna, Ibolya, Kilián, Nesztor napja van.

Mária

Bibliai név. Eredeti héber formája Mirjam volt, ez a görög és latin bibliafordításokban módosult. Jelentése megfajtetlen, valamennyi magyarázata vitatott. A latin Maria névváltozatnak igen sok származéka alakult ki az európai nyelvekben, ezek egy része a magyarban is használatos.

Engelbert

Germán eredetű férfinév. Jelentése: híres az angolok között.

Adorján

Latin eredetű. Jelentése hadriai.

Ibolya

Magyar névalkotás a hasonló virágnévből. Ez a latin viola szóból származik, melynek régi magyar alakváltozata az ivola volt, az ibolya szó ebből fejlődött ki.

1566. szeptember 8. (442 éve történt)

Szigetvár ostrománál hősi halált halt Zrínyi Miklós horvát-dalmát és szlavón bán, akinek hősiességét helytállását dédunokája, gróf Zrínyi Miklós énekelte meg Szigeti veszedelem című művében. 1508 körül született a horvátországi Zrinben, horvát főnemesi család sarjaként. 1566. augusztus 6-án II. Szulejmán török szultán 100 000 fős seregével megostromolta a 2500 emberrel védett Szigetvárat. A 600 főre csökkent várórség visszaszorult a belső várba, a száraz idő miatt a vár védelmét erősítő vizesárkok és mocsarak kiszáradtak, a Győrnél táborozó császári hadsereg nem sietett a segítségükre. Végül Zrínyi Miklós a megmaradt 300 fős csapatával kitört a várból, és mindannyian hősi halált haltak az egyenlőtlen küzdelemben.

1157 (851 éve történt)

Megszületett Oroszlánszívű Richárd angol király.

1979. szeptember 8. (29 éve történt)

Szabadkán megszületett Lékó Péter nemzetközi sakknagymester, aki 14 évesen minden idők legfiatalabb sakknagymestere lett. Csak kilencéves korában kezdett sakkozni, ennek ellenére 14 évesen megdöntötte Polgár Judit világcsúcsát, és ő lett minden idők legfiatalabb sakknagymestere. A világ egyik legjobb sakkozójának tartják szakmai körökben is, tartósan a világranglista élvonalában szerepel.

Szeptember 9.

Ma Ádám, Péter, Dorotty, Gara, Gorgiás, Omár, Orgona, Szerafina, Szergiusz, Tivadar napja van.

Ádám

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: ember. Más kutatás szerint a jelentése: vörös, vörös földből való.

Péter

Héber, görög, latin eredetű név. Jelentése: köszikla. Péter apostol neve a Bibliában eredetileg az arameus Kéfa, Kéfás volt, ennek görög fordítása a Petrosz név. A magyar Péter változat a névnek a latin Petrus formájából ered.

1552. szeptember 9. (456 éve történt)

A törökök 60-70 ezer fős hadserege megostromolta a Dobó István parancsnoksága alatt álló egri várat. A kb. 2000 fős várórség öt hét alatt visszaverte a támadást, visszavonulásra kényszerítette a török sereget. Eger várának döntő szerepe volt a Felvidék védelmében, a törökök csak 1596-ban tudták elfoglalni ezt a végvárat.

1976 (32 éve történt)

Meghalt Mao Ce-tung kínai politikus, a Kínai Kommunista Párt egyik alapító tagja.

1968 (40 éve történt)

Az Egyesült Államokban elkezdtek építeni a Nimitz (CVN-68)-et, a világ legnagyobb repülőgépanyahajóját.

Szeptember 10.

Ma Nikolett, Hunor, Zalán, Noémi, Erik, Miklós, Ciprián, Mikolt, Tardos, Honória napja van.

Hunor

A középkori eredetmondából, a csodaszarvast üldöző Hunor és Magor történetéből származó név. A hun (latin hunnus) népnév -r kicsinyítő képzős származéka.

Tardos

Magyar eredetű név. Jelentése: tar, kopasz. Más magyarázat szerint, török eredetű, és a jelentése: megállt, megmaradt.

1382 (626 éve történt)

Nagyszombaton (ma: Trnava) 56 éves korában, súlyos betegség következtében meghalt I. (Nagy) Lajos magyar király (egyidejűleg Lengyelország királya), az első európai uralkodó, akinek serege nagy győzelmet aratott a törökök felett.

1898 (110 éve történt)

Erzsébet (Sissi) osztrák császárné és magyar királyné a Genfi-tó partján, séta közben merénylet áldozatául esett, Luigi Luccheni olasz anarchista megtámadta, és leszúrta.

1919 (89 éve történt)

Ausztria aláírta a Szent Germain-i békét, melynek értelmében Nyugat-Magyarország egy része, Burgenland osztrák terület lett.

A tücsök és a hangya

Hogy kerülnek ezek össze? Hát a közismert tanmese kapcsán, amelynek több változata is van. A klasszikus verzió szerint, míg a hangya szorgoskodott, a tücsök csak zenélt, s végül felkopott az álla. A modernebb változat elismeri a szórakoztatóipar létjogosultságát: a hangyák télire befogadják a tücsköt, hiszen ők is élvezettel hallgatták egész nyáron a muzsikáját. Talán ez a kedvesebb...

Az állatmesék persze nem valódi állatokról szólnak, hanem emberi tulajdonságokat személyesítenek meg. Így aztán sem a tücsökről nem mondhatjuk, hogy könnyelmű, sem a hangyáról, hogy előrelátó volna: mindkettő azt teszi, ami fájának fennmaradása szempontjából a legelőnyösebb. Az apró hegedűművészek hangversenyén a győzelem azé lesz, aki harsány ciripelésével sikeresebben tudja magához csalogatni a hőtényeket. Az államalkotó rovarok társadalmában a dol-

gozók szaporodásképtelen nőtények, a faj fennmaradásában betöltött szerepük az, hogy táplálják, felneveljék a királynő gyermekeit.

A nyári estéken felzendülő tücsökenet mindenki hallotta már, magát a muzsikust azonban kevesen ismerik. Sokan téves képet őriznek magukban róla, amiért az ifjúsági könyvek illusztrátorait terheli a felelősség. Az a fűzöld frakkot viselő, daliás izeltlábú ugyanis, amelyre gyerekkorunk első mesés- és versesköteiből emlékszünk, valójában nem tücsök, hanem a zöld lombzsöcske. Igaz ugyan, hogy az ő szólama sem hiányozhat a nyári esték zenekari produkciójából, de míg a zsöcske a sűrű lombok között húzza, és hangja szaggatott, fűrészelő zizegés, addig a mezei tücsök csilingelő ciripelése a fű közül szól.

Muzsikálni csak a hím tücsköket hallhatjuk. Szárnyfedőik összedörzsölésével

keltik a hangot, de nemcsak ebben mérik össze az erejüket: a tettelegességtől sem riadnak vissza. A nőtény közben csöndben figyel, s a zenei produkció alapján választja ki magának a legkívánatosabb lovagot, akit aztán a hang irányát követve felkeres. A párzás után hosszú, vékony tojócsővével juttatja petéit a talajba. A hangyányi lárvák minden egyes vedlés után jobban és jobban hasonlítanak a szüleikre, de kifejlett korukig nem szólalnak meg.

Mit tesznek ezalatt a hangyák? Fáradhatatlanul hordják a bolyba a táplálékot, sűrögnek-forognak, levéltetveket fejnek vagy a bábokat szállítják ide-oda. Láthatatlan ösvényeket követnek, amelyeket szaganyagaikkal jelölnek ki. Ám amit összegyűjtenek, az valójában nem téli készlet, hanem a lárvák, no meg természetesen a királynő, illetve a föld alatt tevékenykedő társak számára szolgál táplálékként. A téli hónapokat a tücsökhöz hasonlóan a hangya is dermedt állapotban vészeli át, hogy aztán tavasszal tehesse ki-ki újra a dolgát: a tücsök a hegedülést, a hangya a gyűjtögetést.

Gombóc

Az én kutyusomat Gombócnak hívják. Elmúlt hároméves. Nagyon játékos és ügyes kutya. Barna színű, göndör farkú.

**Szabó Vera,
Ada**

A tigris

A tigris egy nagy testű, csíkos állat. Ázsiában él, és nagyon szeret „kergetőzni” az ott lakó növényevő, gyengébb állatokkal. A kistigris olyan, mint egy macska, csak nagyobb. A tigrissel állatkertekben találkozhatunk, a múzeumokban pedig az őskori kardfogú tigrissel. A nagy testű tigrisek szelídíthetők, különben nem láthatnánk őket még a cirkuszban is.

Molnár Misel, Bácskertes

Az óbecsei úszóklubban

A két csoport Ječanski Jovan (balról) és Bálint Gábor edzőkkel

Réka, Bence, Csongor, Anna, Szabaszián és Tamás

Az úszás az egyik legkedveltebb sport Óbecsén. A Tisza-parti városban, a Mladost Sportközpontban az olimpiai méretű medence mellett számos kisebb medence is várja e sport kedvelőit.

Nagyon is fontos, hogy már kis korokban megtanuljatok úszni. Hogy miért is jó ez a sport? Olvastam, hogy az úszás több szempontból is kedvező hatással van a fejlődő szervezetre. Az izmokra, a csontokra gyakorolt hatása nagyon kiegyensúlyozott. Az ízületek terhelése szinte elhanyagolható a „szárazföldi” sportokhoz képest. Fontos az is, hogy az izmok közül szinte mindegyik részt vesz a mozgásban. A légzést is javítja. Ugyanis úszás során nagy a szervezet oxigénigénye. Ennek következtében az állandó fokozott légzés miatt hosszú távon nő a tüdő befogadóképessége, teljesítőképessége. Emlékszem, gimnazista koromban a tornatanárnőnk minden ősszel mérte a tüdőnk térfogatát: – Hadd látom, ki mennyit úszott a nyáron – mondta. Persze az első között voltam, mert szinte egész nyáron a Tiszára jártam, nemcsak fürödni, hanem úszni. Számtalanszor átúsztuk a Tiszát.

Alakformáló is. Nézzétek csak meg, szinte minden úszónak milyen jó az alakja! Mivel nagy energiafelhasználással jár a sport az úszás, így kifejezetten jó a túlsúlyos gyerekek számára is. A soványak meg megizmosodnak.

A sportközpontban vagyunk, két csoport is edzésre vár, a fedett medence ugyanis éppen foglalt. Este hét óra. Sajnos nincs itt mindenki, többen nyaralni mentek.

Ječanski Jovantól, az egyik csoport edzőjétől megtudjuk, hogy nyáron mindennap jönnek edzeni, sokszor kétszer is, 1,5-1,5 órát. Versenyekre járnak nemcsak itt Vajdaságban, Szerbiában, hanem Horvátországba, Magyarországra.

– Tizennyolc éve vagyok edző – meséli –, s mondhatom, igen szép eredményeket értünk már el. Jómagam 7-8 évesen tanultam meg úszni, s mikor már úgy 16-17 éves lehettem, a lányoknak akartam imponálni, azért edzettem sokat, hogy minél több versenyt nyerjek meg. **Balzac Bence, Kara Réka** és

Jeftenić Anna az én neveltjeim. Annát már régóta ismerem, magyarul tanítom, mert itt a medencén Rékával és Bencével magyarul szeretne beszélni. Eddig 30-szor írtak róla az újságok, s 23 díszoklevele van.

– Nagyon szeretek úszni – mondja Anna, a Zdravko Gložanski iskola harmadikos tanulója –, sok éremem van, melyeket a versenyeken szereztem. Most legutóbb Jagodinán kaptam egy arany- és egy ezüstérmét. Összesen van vagy 75, legtöbb az arany. Már négyéves koromban megtanultam úszni, azóta is járok edzésre. Hatévesen már érmeiket nyertem. Megtörtént, hogy egy napon két versenyen is ott voltam. Legutóbb a magyarkanizsai tiszai maratonon, ahol aranyérmét és serleget kaptam. Aznap még Jagodinára is utaztam versenyezni, ahonnan szintén két aranyéremmel jöttem haza. A legmesszebb eddig Jagodinán, Kruševacon és Nišben jártam versenyeken. Sok barátom van, s a szimpátiám is úszó. Ha felnövök, úszóedző szeretnék lenni.

– Én nyolcévesen tanultam meg úszni – kapcsolódik a beszélgetésbe Réka, aki a Zdravko Gložanski iskola negyedikes tanulója –, s azóta járok én is versenyekre, eddig 7 érmet szereztem. Nekem sokat jelent, mikor más helyekre megyünk versenyezni. Eljuttam már Horvátországba is. Sok barátom, barátnőm van, akik szintén járnak úszni. Nekem ez a kedvenc sportom, azt ajánlom a Jó Pajtás olvasóinak, hogyha még nem járnak úszóedzésre, menjenek, ha tehetik, mert nagyon jó kikapcsolódás, szórakozás.

Bence a Petőfi Sándor iskolába jár, harmadikos, Kéringes Piroska a tanító nénije.

– Mikor kicsi voltam – meséli Bence –, láttam a tévében, hogyan úsznak a gyerekek, s nagyon megtetszett, s én is beiratkoztam az úszóklubba. Azóta is járok edzésekre, sokat úszunk, s meg is van az eredménye. Legutóbb Jagodináról 2 aranyéremmel jöttem haza.

Farkas Tamás (a Petőfi Sándor iskola hetedikese), **Szabó Szabaszián** (a Sever Đurkić iskola nyolcadikosa), **Hasznosi Tóth Csongor** (szintén ennek az iskolának a hatodikos tanulója), ők **Bálint Gábor** edző tanítványai.

Szabasziánról a nyáron az újságok is írtak, ugyanis megnyerte a moholi tiszai maratont. Ő sem most kezdett úszni.

– Az úgy volt – emlékezik vissza Szabaszián –, hogy fájt a fülem, s az orvos azt ajánlotta, hogy járjak úszni. Hát így kezdődött. Később megtetszett. A moholi első helyezés nem az első eredményem, mert van már vagy 60 éremem. Sokfelé jártam versenyeken. Voltam Apatinban, Adán, Palicson, a magyarországi Harkányban, Beremenden. Nagyon szép sport, a barátnőm is úszik, szurkol a versenyeken, s ő az, aki elsőként gratulál nekem.

Csongor is hétéves kora óta úszik, elmondja, miért szereti ezt a sportot.

– Nekem is hobbim az úszás – halljuk Csongortól. – Hogy alakformáló, ezt én is bizonyíthatom. Leadtam néhány kilogrammot, vagyis lesoványodtam. Utazásaink során sok barátot szereztem. Jártam már Horvátországban, Szerbiában, Magyarországon. Eddig 14 érmet gyűjtöttem össze, meg most a kanizsai maratonon serleget is kaptam. Az én szimpátiám is jó úszó, szép alakja van. Sokat úszik, versenyekre jár, kitartó, ügyes, ezért tetszik. A versenyekre is általában együtt megyünk. Azt üzenem a Jó Pajtás olvasóinak, ússzanak, mert ez jó sport, aki soványodni szeretne, lesoványodik, aki sovány, az megerősödik.

Tamás is a tévéújságban látta, hogyan úsznak más gyerekek, megtetszett neki, és úgy döntött, maga is eljár az úszóklubba.

– Én is jó eredményeket értem el – mondja Tamás –, van már 120 éremem. Sokfelé jártam már versenyeken, s négy évvel ezelőtt Kruševacon ismerkedtem meg a belgrádi szimpátiámmal. Ő gratulált elsőnek, s azóta SMS-ezünk. Kedvelem ezt a sportot, szeretek versenyezni, szép eredményeket elérni, barátkozni.

Végül szóljon az edzőjük:

– Azt ajánlom, aki még nem tud, minél hamarabb tanuljon meg úszni. Egészséges sport, meg jó versenyekre menni, barátkozni, ismerkedni más tájakon élő gyerekekkel.

RÜGYFAKADÁS

Segíthetek?

Négyéves lehettem, amikor ez a dolog megtörtént velem.

Anyukám a szabadsága alatt rakta el a télirevalót: a befőtteket és a savanyúságokat... Ekkor épp a meggyet mosta, majd abálta és rakta az üvegbe. Ott settenkedtem körülötte és kérdezgettem:

– Segíthetek?

– Persze – mondta.

A villanytűzhely előtt állt egy 30 literes fazék, amiben áztatta a gyümölcsöt.

– Mit csináljak? – fontoskodtam.

– A vízből szedd ki a meggysemeket, és rakd bele egy kis edénybe!

Addig forogtam, majd hátrafelé toltam, mígnem belefaroltam a nagy kék fazékba. Megijedtem, és elkezdtem ordítani:

– Aú, aú, aú...

Anyukám nem tudott szóhoz jutni a nevetéstől és a látványtól. Lábam, kezem és a fejem kint volt a fazékból, a popsim, a hátam pedig benne... Mikor kiemelt megkérdezte:

– Téged is belerakjalak a befőttes üvegbe?

Ekkor már én is mosolyogtam. Nem nagyon mozdulhattam, hanem beleálltam egy tepsibe, hogy lecsurogjon rólam a víz. Aztán átöltöttem, és folytattuk a munkát.

Mindig jót nevetünk az eseményen, ha eljön a meggy eltevésének az ideje. Azóta óvatosabb vagyok, ha segídekem...

**Csernyák Huba, 5. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Így élünk mi...

1.

Temerin: 3-4 évesen az általános iskola előtt álltam édesanyjammal. Unatkoztam, amíg a testvéreimet vártuk. Esős idő után történt. Kedvenc kezes-lábas kabátomban voltam. Találtam a bokrok között egy pocsolót. Unalmamban azon keresztül ugráltam oda-vissza. Anyu rám szólt, hogy hagyjam abba, mert beleesek, és csupa sár leszek. Ugyan! Én? Nem is... én profi vagyok! Egyszer csak nagy csattanás meg csobbanás. Nos, a pocsolómban találtam magam. Anyu majdnem megvert. Mikor a testvérem kijött, jót röhögött rajtam. Nekem meg egész úton hazafelé égett az arcom a szőgyentől.

2.

Kishegyes: A dédmamámnál töltött időszakokat nem lehet elfelejteni. Az erkélyen ültünk a nővéremmel. Én kb. négyéves lehettem. Az uzsonnát vártuk épp. A menü: tejbegríz! Nem volt finomabb semmi sem ennél: egy tányér tejbegríz kakaóval megszórva, melegen, dédmama módra főzve. Mohón fogtam hozzá az evéshez, ezért megégettem a nyelven, a torkom, mindenem (enyhe túlzással). Kaptam is a mamától, hogy ilyen torkos voltam. Elmagyarázta, hogy mindig a széléről kell kezdeni enni, mert az gyorsabban kihűl, mire asztalra kerül.

3.

Temerin: Nagyon huncut kislány voltam. A mosolyomról is látszik. De mikor kamera elé kellett állni, akkor főleg! A nővérem elsőáldozásán fényképezkedtünk: a szűk család! Elég „szűk” volt: anyu, a nővérem és én. Mint a jól nevelt kislányok: küsszoknyában, fehér ingben, szalaggal a hajunkban álltunk kamera elé. A mosolyom huncutságot sugárzott. Miután megérkeztek a képek, akkor vettük észre, hogy az izgalomtól, vagy nem is tudom, mitől, úgy kicsavartam a csuklómat, mintha el lett volna törve. Még ma is nevetünk anyuval, ha megnézzük a képet.

4.

Gombos: Az oviban a nőnap műsorára a legjobb barátnőmmel táncoltam. Roptuk a csárdást. Amikor nem olyan zene szólt, akkor is: kettőt jobbra, kettőt balra léptünk. Integgettünk a nővéremnek, hogy csatlakozzon hozzánk, de nem akart jönni. Azután a barátnőm testvérét hívtuk, neki nem kellett kétszer mondani! Azonnal ugrott, és már hárman táncoltunk. No, azt már nem lehetett táncnak nevezni. Ha visszagondolok a történetekre, azt hiszem, már értem, miért ellenkezett az ötödikes tesóm...

5.

Doroszló: A számítógép előtt ültem. Nagy gondolkodásba lehettem, hiszen a hajamat pödörtem. Mint mindig... Emlékszem, egyszer (de valószínű, hogy többször is) úgy betekertem a hajam, hogy összegubancoltam a hajszálaimat. Végül egy csomó volt az egész. Elég csúnya csomó. Kénytelen voltam széttépní. Ez az esemény jó néhányszor megismétlődött.

**Ristic Anita, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló**

Milyen volt...

Újra elrepült egy év, 13 évesen, lassan felnőttem fejjel mindjobban kötődöm gyermekkori emlékeimhez.

A legkedvesebbek egy barátságos játszótérhez fűződnek, mely már „pajtás-ként köszön, mikor meglát”. Hisz gyermekéveim nagy részét itt töltöttem.

Minden délután, mikor a nagyszüleimnél ebédeltem, meglátogattam ezt a helyet. Idővel egyre jobban megszerettem. Ismertem minden fűszálat, minden virágot, a fákat... És gyakran úgy éreztem, hogy ők is pajtásként „néznek vissza” rám.

Még a hintákkal is kibékültem. Hisz nem volt könnyű kiengesztelni őket a labdák által szerzett pofonok után. A libikókákat pedig én nem néztem jó szemmel, mert nemegyszer ledobtak a földre.

A mászóka... hát, mesélhetnék róla egy-két dolgot... hogy is mondjam... túlságosan is „fenn hordta az orrát”. De én megbizonyítottam, hogy nemcsak okosabb, de ügyesebb is vagyok nála! Nem is egy akrobatikus mutatvánnyal alá is támasztottam ezt a tényt...

És persze a játszótérhez vezető út is nagyon mókás volt. Általában ezt a távot kerékpárversennyel tettük meg az unokatestvéreimmel és az öcsémmel.

Két évvel ezelőtt jártam ott utoljára, gyermekként. Most már csak felnőttként látogatom meg. Már nincs bennem az az érzés, ami eddig volt. Csak ülök a padon, és próbálom felidézni az emlékeimet. De nem sikerül. Egyszerűen nem találom őket.

Elvesztettem a „kulcsot”. Elvesztettem, mert felnőttem. Összeszorult a szívem. Hiányzott a régi énem. Az az aprócska, vidám kislány, aki minden örömet a játékban lelte.

Milyen volt... ebben a fogalmazásban már úgy érzem, nem is a játszótérrel van szó, hanem rólam. Arról, hogy felnőttem.

Sosem éreztem még úgy, hogy újra kisgyermek szeretnék lenni. De most elérkezett ez a pillanat, ahogy idővel talán mindenkinek.

A játszótér csak egy múltbéli kedves emlék, vagyis valóság, de nekem már csak egy emlék.

Tegnap szándékosan arra sétáltam. A „család” egy csúszdával bővült. Gyermekfejjel másztam fel rá, és boldogan csúsztam le. Megrohantak az emlékek. A szemem előtt láttam minden eseményt, ami itt történt velem.

Egy kislány fordult be a sarkon. Úgy öt éves lehetett.

– Te nem vagy túl öreg ehhez? – kérdezte kicsit selypítve, majd leült a piros hintára.

– Én... – elgondolkodtam. – Én sosem leszek öreg ehhez – folytattam.

Még egy ideig beszélgettem vele, s arra jutottam, hogy az ember a lelke mélyén örökre gyerek marad, csak egy kedves emlék vagy egy hely kell ahhoz, hogy kihozzuk magunkból.

**Dragin Dijana, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada**

Kedvenc étel

Nagyon szeretek enni. Jó étvágyú vagyok, ezért már kis koromban volt kedvenc étel. Otthon ettem először, édesapám készíti.

Az étel török eredetű, a neve csevap. Darált marha- és disznóhúsból készül. Emellett még sok hagymát és némi borsot és sót is teszünk bele. Miután minden alapanyag megvan, jól össze kell gyúrni őket. A kapott masszából kis rudacskákat formálunk. Sütés után barnáspiros színe van, és inycsiklandó az illata. Én annyira örülök, hogyha ezt az ételt ehetem, mint amikor egy focista a bajnokok ligájában gölt lő.

Sosem tudnám megenni. Ez a roston sült hús nekem maga a tökély.

**Köteles Endre, 6. osztály
Október 10. iskola, Szabadka**

Mozdulatok. Domorád Viktor bácskertesesi tanuló munkája

Gondtalan játékaink

Alsós korunkban Vendellel, az osztálytársammal és egyben a legjobb barátommal, mindig a suli almafája alatt vívtuk a középkori csatákat. Sokszor velünk egyidős fiúk is csatlakoztak hozzánk, Szabaszián, Filip és Lénárd. Egy nagyszünetben elhatároztuk, hogy kimegyünk játszani, mert megtámadták a birodalmunkat. A hely nagyon szép volt, fákkal és bokrokkal tarkítva. A tölgyfa és az avarrakás között helyezkedett el a kapu, melyet a láthatatlan ellenségek ostromoltak. A tölgyfa volt a kilátótorony, melyen a „csapatom” és én ijaztuk a gonoszt. Barátom szintén nem látható bajtársaival bent a várban küzdött, hogy az almafán uralkodó királyt megvédjék. Mindenki a fegyvercsörgést, kardcsattogást próbálta utánozni, ezért iszonyatosan nagy zaj keletkezett. Egyszer arra lettem figyelmes, hogy valaki odakiabálta:

– Gyere segíteni!

– Rögtön – válaszoltam ordítva.

Még kilöttem két íjat, ami két ellenféltől megszabadította az ostromot. Eldobtam a kezemben lévő harci eszközt, kardot rántottam, és elindultam megmenteni a kilátástalannak ígérkező csatát. A háború győztes és vesztes felét hosszas vitával döntöttük el: mi nyertünk!

Mindenki nagy sajnálatára becsöngettek. A fegyvereket gondosan elrejtettük a fűben, vigyázva arra, hogy minél kevesebb nyom legyen. És mint amikor a háborús hősök hazatérnek, úgy ballagtunk a tanítási órára.

Francia Dániel, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Ezen derültünk

Ez az esemény már régen történt, de sosem fogom elfelejteni.

Harmadik osztályban mindenkinek kellett vinni valamilyen játékot. Ez azért volt fontos, hogy a rosszakodás helyett inkább szórakozzunk. Legtöbben rongylabdát, egyesek pedig kártyát vittek. Egyik napon a szünetben fociztunk. Természetesen nem az udvaron, mert olyankor az idősebb tanulók elvették tőlünk a labdát. Átgondoltuk a dolgokat, és a tanterem bizonyult a legmegfelelőbb helynek. A radiátor és a kabátartó közötti részt neveztük ki focipályának. Mindenki szerette volna elkapni a labdát, ezért néha a nagy hévben a táskába rúgtunk. Volt olyan is, amikor a virágcserep sínylette meg az elevenségünket. Ezt azonban a tanító néni mindig megbocsátotta nekünk. Egyszer viszont figyelmetlenségéből nyitva hagytuk az ablakot. A hatalmas rúgás következtében a labda kirepült az utcára. Sajnos, pontosan egy tanárt talált el.

– Fussatok, amerre láttok, mert ha feljön, végünk! – ordibáltuk.

Az egész osztály elbújt. Egyesek a szekrények, mások pedig az asztalok mögött lapultak. Szerencsére csak a tanító néni jött fel. A csínytevés miatt tollbamondást írtunk.

Erre ma már mosolyogva gondolunk vissza, de akkor ez nem így volt.

Berkes Izidóra, 6. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya

Sötétben mentem haza

Kihaltak voltak az utcák. Csak a kutyák ugatását és autók zaját lehetett hallani.

Sok lámpa világította meg az utcákat, de alig láttam valamit. Mintha követett volna valami vagy valaki, de mikor hátranéztem, csak a szélben mozgó leveleket és hajladozó ágakat láttam. Már majdnem hazaértem, majdnem elértem a céloom, ám a szomszéd nagy, fekete kutyája felém fordította a fejét, s lassítanom kellett. Azt kérdeztem magamtól: hogy is engedhetik ki egy ilyen sötét éjszakán.

Mikor eltávolodtam tőle, nyugodtabb lettem. Végre a kapunk elé értem, s arra gondoltam, milyen rejtelmes és izgalmas volt ez az este.

Ujlakos Stefánia, 4. osztály
Bácskertes

Tari István: Amikor a villámnak szaga volt.
Csernicsek Edvin doroszlói tanuló illusztrációja

Bőrig áztam

Pénteki nap volt, és rajz helyett földrajzot tartott a tanárnő, mert be kellett pótolni az egyik órát. De megbeszéltük, hogy délután elmegyünk a parkba rajzolni.

Mónival és Mártával a megbeszélte időben a parkban voltunk. Kicsit változott a program. Mivel nem volt kedve senkinek rajzolni, elmentünk a Staro jezero-ra. Ott játszottuk, szaladgáltunk, és néha-néha egy fa, virág vagy fűszál termett a rajzunkon. Sokan elmentek haza, de mi még ott maradtunk tovább, hiszen a házi ráért, másnap nem volt suli. Annyira beleéltük magunkat a rajzolásba, hogy nem vettük észre az időváltozást. Tussal rajzoltam, és meglepődtem, hogy a rajzom kezd összefolyni. Amikor felnéztem az égre, megjedtem a látványtól. Nagy, sötét felhők morogtak ránk. Pakolni kezdtünk, de már késő volt. Az első úgy zuhogott, hogy nem értettem Móni mit ordított. Felültem a kerékpárra, és eszméletlen gyorsasággal tekertem a pedálokat. Nem tudtam leállítani a lábamat, és ezért még a pirosat jelző szemaforon is teljes gőzzel hajtottam át. A szél erősen fúj, és egy pillanatban úgy éreztem, hogy hátrafelé visz a kerékpár. Csuromvizessé váltam, nem tudtam, hogy az izzadság vagy az eső öntött el egészen. A pacsnim olyan volt, mint egy hajó, ami lassan süllyedni kezd. Éreztem, hogy még a szempilláimból is csepegett a víz. Rádásul azon az utcán száguldoztam át, ahol a szimpátiám lakott. Az volt a legrövidebb út hazáig. Ó, mintha sejtett volna valamit, az ablakon „lógott”. Ekkor már nem érdekelt, hogy esik az eső. Csak ezen gondolkodtam: miért pont akkor vet rám pillantást, amikor nem alkalmas? Nagyon élesgyelltem magam. És így szomorú arccal, lenyalt hajjal, csuromvizessé ruhában értem haza. Otthon már várt a forró tea.

Szerencsére ennek az esetnek nem lettek következményei. Nem lettem beteg. Ami pedig azt a fiút illeti... elköltözött Újvidékre, és többet nem láttam.

Kanalas Piroška, 7. osztály
Szent Száva iskola, Nagyikinda

Búcsúzunk a nyolcadikosoktól

Kedves Végzősök!!!

Ismét eltelt egy év. Az idő rohan, mi fejlődünk, életünk múlik, észre sem vesszük. Ismét búcsúzni kell.

A fáradt és nehéz napon majd felidézik azokat a pillanatokat, amikor jól kacagtatok a tanárok jellegzetes mozdulatain és szóisméltésein. Gondoljatok a csínytevésekre, melyeket számtalanszor elkövettetek! Jussanak eszetekbe a padokat tarkító firkák, a félig lekopott puskák, melyeknek a következő generáció is hasznát veheti! Vajon megtudjátok-e számolni a kréták számát, melyek oly hevesen repültek a tanteremben, mint télen a hógolyók az iskolaudvarban? És a tanárok dicséret szavait se feledjétek el, s hogy a sok dicséret mellett elhangzott némi szidás is, azon a későbbiekben már csak kacagni fogtok. Eddig ti voltatok a nagyok, szurkáltatok a fiatalabbakat, most pedig beleszóppentek a nagybetűs életbe, ahol ti csak porszemek lesztek. A céljaitok megvalósításához hosszú, nehéz út vezet, amely tele lesz akadályokkal. Jegyezzétek meg, ha a dombok csúcsán lesztek, onnan könnyen lecsúszhattok, de oda visszamászni sokkal nehezebb lesz.

Reméljük, álmaitok valóra válnak, a kitűzött céljaitokat eléritek majd. Hiányozni fogtok!

Sziasztok!

Császár Nikolett, 7. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Útjaink százfelé válnak

Imádom az osztályom. Ennél jobb barátaim, osztálytársaim soha nem lesznek.

Nyolc évet töltöttünk együtt, ami szinte úgy elszállt, mintha csak egy pillanat lett volna. Emlékszem, amikor összeismerkedtünk, tartottunk egymástól, de valahogy mégis mindenki megszerette a másikat. Nagyon jó osztály lettünk, összetartóak, és mindig segítünk egymásnak. Nem is hittük, hogy valaha véget ér ez a nyolc év. Szinte már vártuk, hogy mikor kerülünk ki a nagyvilágba. S most döböntünk rá, hogy amit legkevésbé akarunk éppen ez, elválni. Az a rengeteg emlékezetes pillanat, a házibulik, amikről néha segítséggel kellett hazamennünk, a kirándulások, majálisok, újévezés és még annyi dolog, amiket soha nem felejt el az ember.

Most, hogy már csak pár hét van hátra, próbálunk minél több időt egymással tölteni, minden pillanatot kihasználni. De sajnos a valóság az, hogy mégis vége. A legnagyobb baj, hogy csak nyolcadikban tudatosul bennünk, hogy mennyire ragaszkodunk egymáshoz, és mennyire szeretnénk mindig együtt maradni. Most, ezzel a tizenöt éves fejemmel gondolkodva sokkal jobban kihasználtam volna ezt a nyolc évet, bár szerintem mindenki így van ezzel.

Mégis, ha majd egyszer megöregszünk, boldogan és nevetve fogunk egymásnak mesélni erről a nyolc évről, hisz a jó barátokat nem lehet elválasztani.

Tómó Heléna, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Az én évem

Januárban ünnepek,
egyfolytában élvezem az életet.

Júliusban strandolok,
Mindennap csak bulizok.

Februárban pihenetek,
Valentin-napkor beszélgetek.

Augusztusban nyaralok,
Állandóan napozok.

Márciusban várom a tavaszt,
Ez mindig virágot fakaszt.

Szeptemberben újra indulok
iskolába. Megbolondulok!

Áprilisban van a születnapom,
Ilyenkor mindent imádok nagyon!

Októberben közeleg már a tél,
Egyfolytában fázom én.

Májusban majálisozom,
Fűvel-fával bolondozom.

Novemberben hull a hó,
Szánkóznai jaj, de jó!

Júniusban örülök, virulok,
Mert vége van a sulinak!

Decemberben karácsony,
Ez a legszebb a világon!

Kovács Hargita, 8. osztály
Hunyadi János iskola,
Csantavér

Tájkép

Csillog az ég,
Ragyog a nyár,
Hallgat a szél,
Csöndes a táj.

Felhős az ég,
Csuklik a nyár,
Fúj a szél,
Leng a táj.

Sötét az ég,
Borul a nyár,
Süvít a szél,
Tombol a táj.

Horváth Enikő, 7. osztály
Miroslav Antić iskola,
Palics

Még egy kicsi...

Szeretve szeretnék szinkintűnő lenni,
Jó lenne már nem iskolába menni.
Szívemhez szegődik szépen az iskolatáska,
Itt már mindenki a szünidőt várja.
Száz szó száll most össze-vissza,
Csak ezt a néhány hetet kibírjam.
Itt egy lepke, ott egy madár,
Végre vár bennünket is a nyár.

Horvát Valentina, 7. osztály
Miloje Čiplić iskola,
Törökbecse

Madárijesztő. Krizsnyák Renáta szabadkai tanuló rajza

Kedves Pajtások!

Az iskolacsengő hívó szava a Rügyfakadásig hallatszik, innen köszöntelek benneteket az új tanév küszöbén. Remélem, vízben lubikolva élveztetek a forró nyarat, és most szép élményekről számoltok be egymásnak az iskola hús falai között.

Három levéllel maradtam adós nektek a tanév végén, s a sok (172!), szép írást, ami május második felében és június elején érkezett, itt nyugtázom köszönettel:

Ada: Apró Ádám, Bakos Bettina, Balog Virág Ákos, Bencze Vujity Lehel, Dragin Dijana, Fehér Orsolya, Hodik Rita (5 írás), Hodik Viktória, Karácsonyi Ágnes, Könyves Lilla, Kubina Kitti, Mészáros Hunor, Miklós Henrik, Prekop Adrien, Tóth Kata és Urbán Elizabeth;

Bácskertes: Antalovics Krisztián, Buják Anett, Buják Edvin, Császár Nikolett, Györfi Krisztofer, Janovics Anna, Koleszár Olga, Lovász Tibor, Maros Linda, Molnár A. Csilla (2 írás), Pekan Dijana, Ujlakos Stefánia;

Csantavér: Balázs Renáta, Basity Andor, Berényi Krisztina (2 írás), Budanov Szintia, Fügedi Klaudia (2 írás), Hajagos Norbert, Herenyák Tünde, Homolya Csaba, Kecsenovics Nóra, Kovács Hargita, Kovács Káka Viktória, Kovács Kitty, Lévai Szintia, Muci Szabolcs, Nagy Emese, Németh Boglárka, Ozsvár Dániel, Popović Žaklina, Rác Enikő, Remete Dorottya, Salamon Andor, Szedlár Ágnes, Toldi Enikő, Veréb Helga és Vig Anita;

Doroszló: Bence Izabella, Brindza Beatrix, Csernicsek Edvin (3 írás), Csernicsek Ervin, Dékány Máté (2 írás), Diósi Linett, Gellér Ági, Gellér Eszter, Kocsis Réka, Kovács Karolina, Kovács Renáta, Novák Arnold (2 írás), Ristić Anita, Sajti Tamara, Stenbek Szabolcs, Szitás Emma és Szitás Tamás;

Nagykikinda, Szent Száva iskola: Kanalas Piroska (3 írás), Madarász Anita, Salamon Andrea, Szabó Mónika, Szabó Róbert, Szakál Anna Krisztina (2 írás);

Kisorosz: Martonosi Máté (2 írás);

Óbecse, Petőfi Sándor iskola: Boldizsár Ágnes, Böviz Bettina, Csernyák Huba, Horvát Martina, Kiss Tamás, Kovács Karolina, Kucsera Emese, Laták Andor, Péter Lea, Rókus Zoltán, Sárkány Krisztina, Sinkovics Áron, Szecsődi Imre és Szedlár Valentina; **Samu Mihály iskola:** Barna Izabella, Horvát Anita, Horvát Tamara, Kovács Adrián és Rabócki Xénia;

Szabadka, Október 10. iskola: Fodor Tamás, Köteles Endre, Szabó Éva és Urbán Tamás; **Sonja Marinković iskola:** Huszák Andrea;

Szilágyi: Asztalos Petra, Francia Dániel, Varga Szimóna (2 írás);

Topolya, Csáki Lajos iskola: Benedek Judit, Berkes Izidóra, Dudás György, Fenyvesi Anna Zsófia, Fürsztner Zoltán, Halász Hunor, Nagy Krisztián, Pelle Ármin és Szűcs Budai Gabriella;

Tornyos: Boros Dénes, Bűn Árpád és egy névtelen írás;

Törökbecse: Berta Ágota (3 írás), Farkas Róbert, Ferenci Irén, Gera Csilla, Horvát Valentina, Jesity Krisztián, Kormos Csongor, Nagy Natália, Pataki Antónia (3 írás), Szőnyi Csongor, Zolnai Ildikó, Zódi Ottilia és Zséli István;

Újvidék, József Attila iskola: Dobosi Tibor, Heinerman Rita, Miliszávyevity Laura; **Petőfi Sándor iskola:** Bálizs Anita (2 írás), Balog Dóra, Dluhi Tivadar, Kazinci Krisztián, Milosavljević Teodóra, Nánási Andrea (2 írás), Olajos Teodóra, Ördög Attila (2 írás), Pavlov Mónika, Sörös Andor, Stefán Tímea, Sulc Krisztián, Todorović Andrej, Virc Pamela és Vukelić Anita;

Zentagunaras: Januskó Andrea és Sóti Nikoletta.

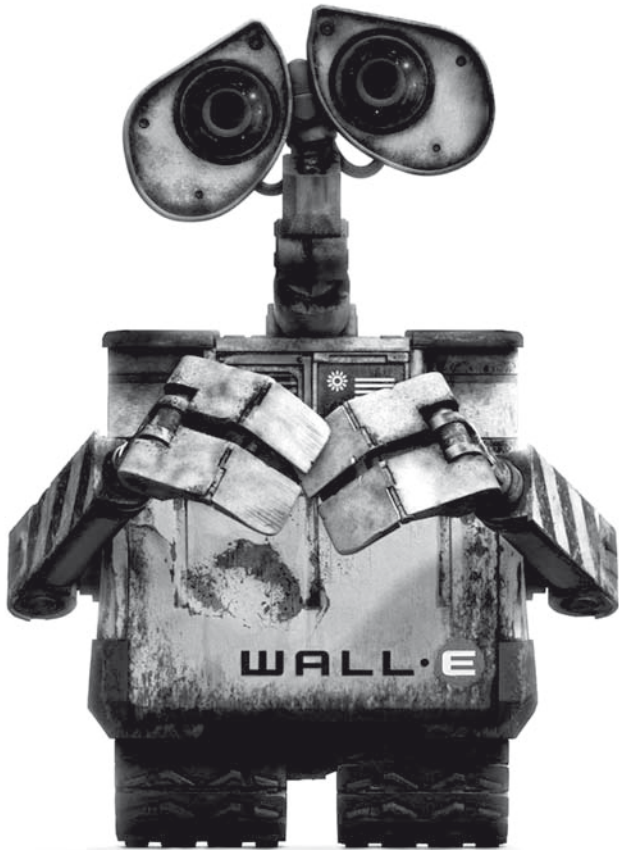
Megtiszteltetés ez a hosszú névsor rovatumknak, és nagy öröm az is, hogy az elmúlt tanévben 42 iskolából 1465 írást küldtetek a Rügyfakadásnak, a legtöbbet: **Csantavérről (297)**, **Adárról (200)**, **Doroszlóról (120)**, **Törökbecséről (89)**, **Óbecséről**, **a Samu Mihály iskolából (70)**, **Bácskertesről (66)**, **Topolyáról**, **a Csáki Lajos iskolából (65)**, **Szilágyiról (60)**, **Péterréről (58)**. Kiténtetést érdemelnek magyartanáraitok, tanítóitok, akik tehetségeitek kibontakozásán fáradoznak, és köszönet mindannyiőtöknek, hogy ilyen lelkes, szorgalmas munkatársai vagytok a Rügyfakadásnak. Legyen ilyen szép a folytatás is!

Tomán Mária

MENŐ FEJEK

Wall-E

A Pixar stúdió – amely most már tévedhetetlen – legújabb szupersztárja egy aranyos robot – Az alkotók ezzel a varázslattal azt üzenik: Merjünk mások lenni!

Micsoda sajtóvisszhang! Mennyi dicsérő szó! A Rotten Tomatoes című magazinban megírták: „A Pixar stúdió legújabb fricskája egy cuki robotról – csodálatos film. Vannak, akik a Rövidzárlat 3-nak csúfolták, de tudjuk, hogy tévednek, mert a Pixar egyszerűen nem tud melléfogni.” A CinemaBlendben olvashatjuk: „A Pixar nemcsak filmeket készít, hanem egyenesen varázslatot, és Wall-E az ő „merjünk mások lenni” filozófiájuk megtestesülése.

Szóval a Wall-E varázslat!

Wall-E... hm. Mit is jelenthet? Ezt: „Waste Allocation Load Lifter – Earth Class”, azaz „Watt-takarékos Lánctalpas Kivitelű Limlom- és Hulladékkezelő – Föld sorozat”. Magyarán: a robotocska amolyan kukásboy. Ez szakma lesz néhány éven belül, nem is akármilyen. Menő szakma lesz, mert az emberiség már ma annyi szemetet termel, hogy nem győzzük azt eltakarítani. Emiatt a jövőben lakhatatlan lesz a bolygónk! Így hát az emberiség többsége hétvégeken kilövi magát a világűrbe. Ekkor lépnek színre a takarító robotok, s nekik köszönhetően, mire az emberek visszatérnek a bolygónkra, újra csillogó-villogó lesz minden, eltakarítják a hulladékot. Wall-E is gyűjti, szelektálja szorgalmasan a hulladékot. A rendező, Andrew Stanton szerint Wall-E úgy dolgozik, mint egy Duracell-nyuszi, hogy tisztább legyen a környezetünk. De aztán bekövetkezik a tragédia. Valamiféle azonosíthatatlan, repülő tárgy landol a feje felett – mert az is van neki – rendezett életműködése váratlanul felbolydul, már semmi sem történik úgy, mint régen. Az Eve nevű robot is megérkezik, hogy körülpillantson: lehet-e még egyáltalán élni, csónakázni, síelni, focizni a Földön, vagy a visszatérésről végképp mondjon le az űrben sziesztázó emberiség...

Vajon mi is történne, ha mindez megესne a Földön? Ne rezeljünk be! Wall-E és Eve egészen véletlenül rátalálnak a bolygó jövőjének és túlélésének kulcsára. Mit mondjunk? Szárnyaló ötlet ötlet hátán, remek sztori, makulátlan animációk. A Pixar mindig igazi mesét ad nekünk, ezekre mindig emlékezni fogunk. Hadd soroljunk fel néhányat: Toy Story (1995), Egy bogár élete (1998), Toy Story 2 (1999), Szörny Rt. (2001), Némó nyomában (2003), A hihetetlen család

(2004), Verdák (2006), L'ecsó (2007). Az előképe Wall E-nek a Johnny 5. Ő a Rövidzárlat 1–2 című 80-as években gyártott filmek sztárja, eredetileg harci robot, aki egy villámcsapást követően emberként kezd viselkedni. A hadsereg vissza kívánja szerezni, szerencséjére azonban segítő barátokra talál. Lánctalp és E. T.-szerű fej – a két robot közti hasonlóság tagadhatatlan, de Wall-E inkább Johnny öccsének tűnik.

A rendező sokáig nem tudta, hogy milyen arca legyen szuperhősének. Az inspiráció egy banális tárgy kapcsán érkezett. Ezt mondta erről: „Egy távcső adta meg a végső lökést Wall-E arcához. Egy baseball-meccsen voltunk, amikor a játék talán nem kötött le eléggé, és elkezdtem forgatni a csövet a kezemben. Ahogy tekergettem, olyan volt, mintha egy szomorú és egy vidám arcot váltogatnék. Rájöttem, hogy jóval egyszerűbb érzelmeket kifejezni, mint azt addig gondoltam, még orr vagy száj sem kellett hozzá, csak két szem...”

Ez a film egyszerre szórakoztat és nagyon sokat mond. Jóformán szó alig hangzik el benne. Mégis mestermunkával van dolgunk. A mulatság 97 perces. Eredeti hangok: Fred Willard, Jeff Garlin, Sigourney Weaver, John Ratzenberger, Garrett Palmer és mások. Megnézni szinte kötelező!

Avril Lavigne

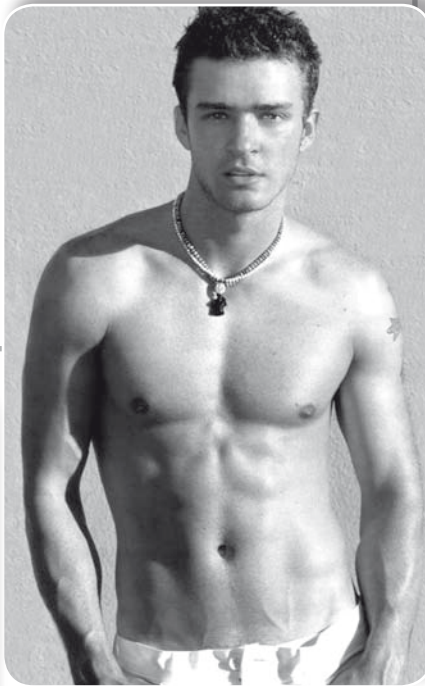
A kaliforniai Alhambra egyik bevásárlóközpontjában bemutatták Avril Lavigne saját ruha- és kiegészítómárkáját, az Abbey Dawn-t! A név a pop-punk vadóc gyerekkori beceneve volt, amelyet annak idején az édesapjától kapott. A kollekcióban farmernadrágok és kapucnis pólók is

találhatók, a mintáikat az énekesnő legutóbbi albuma, a The Best Damn Thing dizájnya ihlette. „Olyan darabokat készítettünk, amiket én magam is szívesen viselek!” – nyilatkozta büszkén Avril. Kár, hogy egyelőre csak a tengerentúlon lesznek kaphatók...

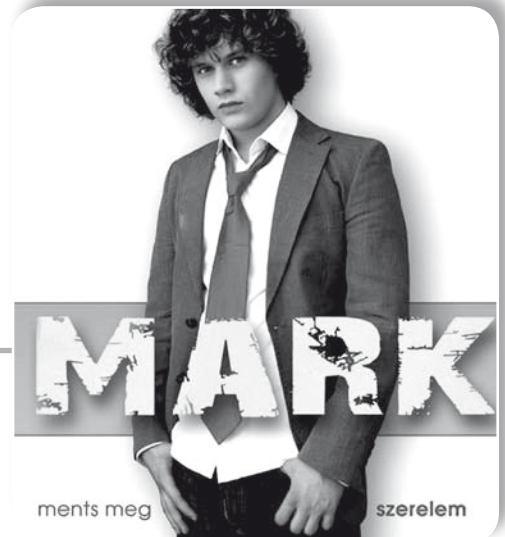
Justin Timberlake

Justin Timberlake már többször bizonyította, hogy remek a humora, és ezzel felkelte az Oscar-gálát szervező producerek figyelmét. A popcsillagnak állítólag szép kis összeget ajánlottak – de ebben az esetben nem az anyagiak fognak dönteni, hiszen a világ legfontosabb filmes ünnepéségén részt venni még JT számára is óriási megtiszteltetés.

Jordin Sparks

Bravo top 20

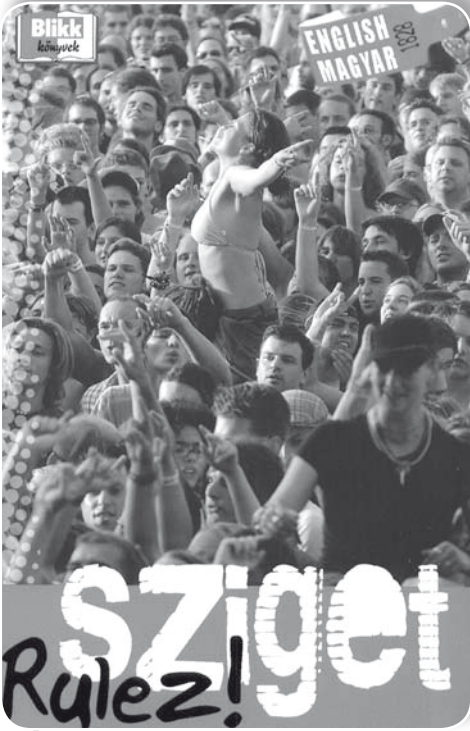
ments meg

szerelem

1. No Air – Jordin Sparks ft. Chris Brown
2. Olyan amilyen – Mark
3. Take a Bow – Rihanna
4. Állj meg – SP
5. Kell még valami – A Stáb
6. Jövünk, mint a hunok – Kowalsky meg a Vega
7. Love Song – Sarah Bareilles

8. We made It – Busta Rymes & Linkin Park
9. Love In This Club – Usher
10. Party People – Nelly ft. Fergie
11. Disturbia – Rihanna
12. 7 Things – Miley Cyrus
13. Bittersweet – Mark
14. Forever – Chris Brown
15. That'S Not My Name – The Ting Tings

16. Többet érsz! – Anti Fitness Club
17. Leave Out The Rest – Linkin Park
18. When I Grow Up – The Pussycat Dolls
19. Beat it – Fall Out Boy
20. That's What You Get – Paramore

Sziget 2008: Teltház és rekordbeállítás

kamion karambolozott. A zenekar tagjai megérkeztek ugyan, de nem volt mivel koncertezniük. Akik viszont itt voltak és fel is léptek, azok rendkívül jól érezték magukat. Így például Adam Green miután letudta koncertjét, bevetette magát a szigetes éjszakába, és szemtanúk szerint hajnal háromkor még javában bulizott a Szigeten. Az R.E.M. pedig a pesti éjszakát akarta megélni, és ezt meg is tette. A Nagyszínpadon szombaton fellépő Mademoiselle K-t is lenyűgözte a Sziget változatos kulturális kínálata. Már a fellépése előtt összeállította a listát arról, hogy mely programokat nézi meg a Szigeten. A Jamiroquai pedig úgy döntött, egy nappal meghosszabbítja az ittlétét és Budapest látványosságait tekinti meg. Róisín Murphy – úgy látszik – a pulóverekre bukik. A legenda szerint a Moloko is úgy alakult, hogy 1995-ben, az akkor még csak 19 éves, Róisín odabillegett egy buliban a zenei veteránnak számító Mark Brydonhoz, a Do you like my tight sweater?, azaz „tetszik a feszülő pulóverem?” kérdéssel. Majd ez lett a duó első nagylemezének címe is. Most a Nagyszínpad backstage-ben Murphy kisasszony a Sziget sajtóiroda egyik munkatársának a pulóverét szerette volna lekunyerálni. Ebből a párbeszédéből azonban valószínűleg nem születik együttes, viszont az énekesnő megismerkedett a pulóver tervezőjével, és boldogan, nagy elismeréssel próbálgatta kollekcióját. A sors úgy hozta, hogy a szervezés hevében Rhoda Scott, az örökifjú jazz-nagyasszony Hammond-orgonájához nem jutott szék. Az utolsó pillanatban a szervezők ezt egy kerítéslábbhoz szigetelő szalaggal erősített sörpaddal oldották meg. Rhoda néni azonban ez egyáltalán nem zavarta: fergeteges koncertet adott a sörpadon, és háromszor ráadást is.

Malév, a kiscica

Kevesebb volt az idén az elveszett tárgy, mint tavaly és arányosan több került vissza gazdájához. Tehát egyértelműen jó és hasznos ez a szolgáltatás, ami már beépült a látogatók tudatába, és gyakran használ-

ják is. A szigetlakók becsületességét jelzi, hogy adtak le olyan tömött pénztárcát, amiben közel 200 euró volt, de volt olyan pénz is, ami csak a pénzváltóbizonylatba volt betekerve. Külföldi gazdája emellett még útlevelét is elhagyta, és miután a tállalt tárgyak osztályán nemcsak az útlevelet, de a pénzt is visszakapta, nem jutott az örömtől szóhoz. És találtak egy fehér kiscicát is, egy MALÉV-es szatyorban. A macska a Malév nevet kapta a keresztségben, és újszülött gazdája a Sziget végén haza is vitte. A házasságkötő sátorban naponta 300 frigy született. Legaktívabbak a francia szigetlakók voltak, akik külön ceremóniát is kerekítettek a házasságkötéshez. Egy egó-bajnok saját magát vette el, egy édesszájú pedig a nutellájával kötött házasságot. Az egészségügyi bázis beszámolója szerint komolyabb problémák nélkül telt a Sziget. Ami volt az a szokásos: lábsérülések, bokaficam, zúzódások, horzsolások. Viszont a korábbinál kevesebb fiatalt kellett ellátni azért, mert többet ivott a kelletténél.

100 tonna CO₂

A Sziget számos eddigi környezetvédelmi tevékenysége mellett az idei évben részt vállalt a klímaváltozás elleni harcban is. A fesztivál – a színpadok világosításával és hangosításával, a vendéglátó egységek üzemeltetésével, és minden egyéb kiszolgálóegység biztosításával – évente átlagosan 300 000 kWh energiát használ fel. Ezen energia előállításához kb. 100 tonna CO₂ kibocsátásával jár. Ez megegyezik 30 háztartás, 40 átlagos autó (15 000 km/év), vagy akár 333 szigetlakó 8 000 000 milliő/fő lélegzetvételének éves szén-dioxid-kibocsátásával. Ezen 100 tonna CO₂-t a Sziget az idei évben a CO₂NTRA segítségével az ENSZ által auditált CER kvóták törlesztésével megváltotta. Ezzel hozzájárult ahhoz, hogy a piacon forgalomban lévő, kibocsátásra jogosító CO₂-kvótákból ezt a 100 tonnát a jövőben már nem használhatják fel nagy mennyiségű szén-dioxid-kibocsátással működő gyárak, üzemek. Ezáltal közvetve ennyivel csökkentettük a Föld lakóinak CO₂-kibocsátását.

Minden idők legjobb Szigete egy zúzós nulladik napi Iron Maiden-koncerttel és öt további „teljes értékű” nappal várta az idén látogatóit. Ez alatt a hat nap alatt a látogatók száma elérte a 2005-ös és 2006-os, akkor még hét napos fesztivál 385 ezres rekordját. Három napon is megdöntötte a Fesztivál az eddigi napi látogatórekordot, azaz több mint 65 ezer látogatót tudhatott magáénak. A legtöbben az R.E.M. napján voltak, összesen 70 ezer fesztiválózt szórakoztatott a Sziget – így szombaton ki kellett tenni a „megtelt” táblát.

Jó idő + nagy sztárok + változatos programok = hat nap alatt tizennégyezer látogatóval több, mint tavaly, az akkor még egyhetes rendezvényen. Akkor ugyan rendesen esett is, s most az égiek kegyesek voltak a Szigethez, annak ellenére, hogy sokan farkast, illetve rekordsebességű vihart kiáltottak a hétköznapokból. Ez is egy felejthetetlen Sziget volt, a változatosság, nyitottság és kulturális sokszínűség jegyében.

Murphy kisasszony és a pulóverek

Az idei Sziget nem szűkölködött nagy nemzetközi sztároknak, bár Carl Coxnak családi problémákra hivatkozva sajnos le kellett mondania koncertjét, és a Pendulum sem tudott fellépni. Ennek oka, hogy a technikát és hangszereiket szállító

Herceg János

Szeptember

(Részlet)

A bban az évben az ősz korán beköszöntött. Szeptember végén, Mihály napján, amelyet mindig a verandán ünnepeltünk, lévén nagyapa meg apa névnapja, s alattunk Dörömböző bandája muzsikált estétől reggelig, mintha máris rozsdás lett volna a nyárfasor. Úgyhogy most Suki Laji, a bolond se jött mezítláb az artézi kútról a két kanna vízzel, mert anya képtelen volt megszokni a kastélybeli kutak vizét. Hiába csóválta rosszállóan a fejét a nagymama:

– Pedig milyen rég volt, hogy a fiam elhozott Biharból! Megszokhattad volna ennyi idő után!

A „fiam” – ahogy kizárólag anyához szólva emlegette apa nevét a nagymama – akkor már rég nem élt, s a nagymama is meghalt utána, mi mégis ott ültünk a verandán Mihály-nap előestéjén, mintha semmi se változott volna.

– Fene egye meg ezt a bűdös cigányt! Hogy meg tudta jegyezni apátok nótáját! – mondta anya sűgva, amikor alattunk elkezdtek cincogni: „Csendesen, csak csendesen...” S azzal nekünk is hátat fordítva emelte szeméhez a zsebkendőjét, mintha elérékenyedése az ő magánügye lett volna.

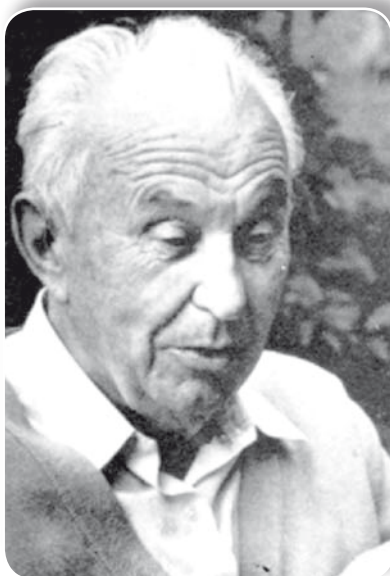
A mi családukban mindenki magában élt, láthatatlan ellentétek feszültségében, s így hát csak ültünk magunkban a rég elsápadt hagyományhoz híven, mintegy a közeli szőlőhegy változatlanóságát utánozva, pedig az itt is, ott is kigyulladó apró fényekkel barátságosabb hangulatot árasztott, mint az, amely e kötelezőnek vélt ünnepi estén anyával meg Zsizsivel együtt hármunkat körülvelt. Alattunk, a folyó felől egy-egy hajó beledudált a csendbe, s a hegyoldal préházai előtt gyújtott tüzek füstje a pinczeseri estékhez illő szüreti gulyás illatával szállt felénk. A banda muzsikáját is jelentősen befolyásolta, ahogya a kezdeti, magas hangok a többszöri ismétlésben férfias mélabúval mind mélyebbre szálltak, úgyhogy inkább már csak a gordonka hallatszott, szegény apa emlékét idézve, s a nagybőgő brummogását csipkéztek körül kislányos ujjongással a hegedűk.

– No, elég volt! – lépett a veranda korlátához anya. – Menjenek isten hírével! Talán még akadnak másutt élő Mihályok!

Én meg leszaladtam a lépcsőn, kezében nyomtam az öreg Dörömbözőnek egy nem túl nagy bankjegyet.

– Köszönöm alássan! – hajtotta meg magát az alacsony, kövér ember asztmásan lihegve és sűrű bagószagot árasztva maga körül.

Azzal aztán libasorban el is kocogott a banda a holdfényben, hogy mulató- vagy si-

ratódal helyett a nyárfasor zúgjon a szélben, és anya, összehúzva magán a fehér horgolt kendőt, ugyancsak elvonuljon.

Ez volt az utolsó névnap-i köszöntő azon a háború végi őszen. Dörömböző nemsokára meghalt, a világ is megváltozott körülöttünk, csak a hegy maradt változatlan, és alattunk a folyó, hosszú sorban uszályokat vontató hajókkal, itt-ott újra a kormányos feleségéve la fedélzeten, mert elmúlt a veszély, kiakaszthatta megint a mosott ruhát száradni.

Tulajdonképpen vége se volt még hivatalosan a háborúnak, amelyből mi, isten háta mögötti, kastélybeli magányunkban sem éreztünk sokat. Éppen csak félni kellett, hogy angyalbörbe bújtatnak engem is, kivisznek a frontra, és Zsizi fojtotta szomorú Chopinsonátákba bánatát a zongorán, Solymosi Tibor után epekedve, aki ott ragadt valahol Voronyezs alatt a fogságban. Rajtunk viszont átment a háború, északra fordult, s mi afféle exlex állapotba kerültünk, de már a várható béke biztos tudatában.

A Mihály-napot követő reggelen Suki Laji riasztotta fel a házat:

– Tekintetes asszony! Tekintetes asszony!

– Mit ordítasz már megint? – ment ki Kata, a vén cseléd, aki kislány kora óta szolgált nálunk, s mikor férjhez ment, az ura, János a kocsisunk volt. – Gondolod, süketek vagyunk? Bolond!

De az csak állt, pedig már a szokásos pohár pálinkát is lehajtotta, csak állt anyára várva, s tisztelete jeléül a magas cilindert is lekapta fejéről, amellyel ugyancsak az öreg cseléd ajándékozta meg, amikor szegény

Kedves Olvasó Tanulók!

115 éve született és 75 éve hunyt el **Szenteleky Kornél**, irodalmunk „nagyatyja”, a vajdasági magyar irodalom „Kazinczyja”. Tisztelői minden évben kétszer (halálának évfordulóján, augusztus 20-án és októberben) tartanak emléknapot Ószivácon, ahol orvosként dolgozott, és irodalomalapítói tevékenységének nagy részét is kifejtette. Idén is volt augusztus 20-án megemlékezés Szivácon: a keretében megtartott előadások a Nyugat című folyóirat (100 éve jelent meg első száma, s olyan nagy irodalmi újítók voltak első munkatársai, mint Ady Endre, Babits Mihály, Móricz Zsigmond – rovatunkban lesz még szó róla!) és a vajdasági magyar irodalom (így szervezője) kapcsolatát vizsgálták (Németh Ferenc), a száz éve született Sinkó Ervin (1898–1967), a másik irodalmi alapító Optimisták című regényéről szóltak (Toldi Éva), illetve a Szenteleky festő barátjáról, Pechán Józsefről nemrégiben megjelent monográfiát mutatták be (Bordás Győző). Az elmúlt évek során Szenteleky Kornél Isola Bella című regényéből, Sinkó Ervin önéletrajzából is közöltünk részletet, míg Szenteleky és Pechán barátságáról Bordás Győző (1948) Csukodó zsülipek című regénye (a rovatunkban megjelentetett részlet) által alkothattak irodalmi képet.

Mára Szivác magyar anyanyelvű lakossága majdnem teljesen eltűnt, iskolájában nincs magyar nyelvű oktatás; a sziváci magyar diákok biztos, hogy nem olvassák a Gyöngyhalászt, mert nem tudnak magyarul. Az elmondottak fényében, nem nehéz megfejteni, mit jelent Jung Károly (1944) Ósziváci elégia című versének „rontott nyelve”. Értelmezzétek jelentését, értékeljétek hangvételt! Honnan és mit jelent ez az átható szomorúság benne?

Jövőre pedig **Herceg János** (1909–1995) születésének centenáriuma ad okot megemlékezésre, irodalmi emlékünnepre. Szeptember című novellája utolsó kötetéből, a Mulandóságából származik. A másik világháború utáni korszakot idézi meg, enyhén megszüpítettnek (eufemisztikusnak) tűnik valóságképe, de magában hordozza azt a nyugtalansággal terhelt bizakodást, ami tényleg jellemezte az adott világot.

Az viszont biztos, hogy a doroszlói felsősök jól ismerik anyanyelvüket, kitűnően értelmeznek szövegeket és fejezik ki magukat írásban is. A múlt félévi utolsó levelükben két szöveg, Bori Imre gyermekkori visszaemlékezése és Németh István Az ühüm mag a bühüm című novellája elemzéséről számoltak be. A novellát Szitás Emma, Gellér Ágnes, Diósi Linett, Kocsis Réka, Gellér Eszter, Hegedűs Tímea, Bencezsa Izabella, Dékány Máté, Novák Arnold, Csernicsek Ervin, Csernicsek Edvin és Brindza Beatrix értelmezte, míg a Bori-szöveg egészen komoly nyelvi-irodalmi kutakodásra adott alkalmat számunkra. Biztos vagyunk benne, hogy Edvin, Ervin, Máté és Arnold nemcsak tanult, szórakozott is, amikor szótárakban és lexikonokban keresgélte a különös szavak, kifejezések értelmét.

Könyvjutalomban **Dékány Máté** és **Novák Arnold** részesül.

Jó olvasást, kellemes szórakozást!

Bence Erika

apa szekrényében rendet csinált, mert beleesett a moly, s a bolond aztán büszkén hordta ezt az uraságtól levetett holmit a sárga nadrágjához, térdén a két fekete folttal.

– Lóverseny lesz! – kiáltotta boldogan, mint valami örömhírt. – És itt jön Rade Radan! Látom a fák között! Hova jöhetne máshová!

– Rade Radan? – nézett nagyot anya, és Zsizsi szintén kihajolt kócosan erre a hírre az ablakon. – Vajon mit akarhat nálunk?

És csakugyan ő volt, Rade Radan, aki azokban a napokban első ember lett odalenn, a faluban. Nem bujkált többé, nem kellett már bemennem hozzá a park mögött kukoricásba időnként szalonnával és egyéb enivalóval, hogy üzeneteket bizzon rám.

– Te, nehogy elmenj nekem! – mondta egyszer nevetve. – Jó lódoktorra mindig szüksége van a népnek!

Most sötét ruhában jött, nyakkendősen, és meghajtotta magát anya előtt.

– Rade Radan vagyok! – mondta, és elsötétült a szalon, ahogy hatalmas alakjával elállta a világosságot az ajtóban, és Zsizsivel is kezét fogott.

– Remélem, nem jöttem rosszkor – mondta. – De egyszer már igazán belülről is látni szerettem volna a kastélyt, nemcsak a tornyát!

– Nagyon örülünk a látogatásodnak! – léptem hozzá én, mert attól tartottam, hogy anyát ezáltal elhagyja hagyományos udvariassága. – Ez a húgom! – mutattam Zsizsire. – Ha eddig nem ismerted volna!

– Sajnos, csak messziről! – mondta Rade Radan, s közben odakintről hallani lehetett, amikor anya kiment, ahogy az öreg Kata összecsapta a kezét, s úgy kiáltotta, mint aki nem hisz a fülének:

Láttam magát a televízióban! Tuggya?

Hogy délben harangoznak,

De az a pap nem hatta magát szóhon!

Hogy mér harangoznak délben?

Én aztat nem értem, no!

No de jó van, no. De nem haragszik, ugye?

Én nem jártam magyar iskolát,

Te, Szepe, te érted?

No akkó megiszunk valamit?

Szepe, hozz má egy pálinkát az embernek!

De nem haragszik, ugye?

GYÖNGYHALÁSZ

– Rade Radan! Jézus Mária!

Ha nem félnék a nagy szavaktól, azt kéne mondanom, hogy Rade Radan megjelenésének jelenete történelmi volt. Meg aztán el is koptak a szavak az idő használatában, ha százszor egy világ változott meg körülöttünk, s több mint negyven év távolából olyan mindez az emlékeimben, mint valami álom, el is némultak az én fülemben azóta mind a himnuszok, hiszen megöregedtem.

– Egy kis ünnepséget szeretnénk rendezni itt, nálatok, a parkban! – mondta Rade Radan, és napbarnította arcával Zsizsi felé mosolygott. – Barátunk voltál, bizonyára megérted a fiatalság örömeit!

Nem fényes nappal jöttek másnap, ahogy gondoltam, hanem estefelé, a homály biztonságát választva a mulatsághoz. Páronként tüntek fel a fák között, ünneplőbe öltözött parasztlányok és legények, legtöbbször nem ismertem, s így meglehetősen félszegen álltam tőlük kicsit távolabb, amikor körülöftögték egymásba kapaszkodva a nefelejcsgruppot, amely persze már nem kélett virággal s vidáman, mint tavasszal, s halkán énekelve táncolni kezdtek.

(...)

Nem táncoltam, nem énekeltem, és nem voltam részeg. De oly csodálatos hangulat vett körül, mint azelőtt soha sehol. Csak néztem a lányokat, a tündérivé lett tájat, s az is mesébe illő volt, hogy egyszer csak odafordultam Rade Radanhoz, aki időnként felkapott idegesen nyerítő lovára, és elvágatott valahova az előttünk kinyílt hegy ezüstös útján, majd visszajött megint:

– Te, ki az a kék szoknyás, fehér blúzos lány a nagy szemével, az a koszorúba feltűzőtt hajú lány, aki ahhoz a fához támaszkodva áll?

– Vera Szaszulics! – vetette oda Rade Radan, úgyhogy könnyű lett volna el is hinnem, amit mondott, mert ilyen lehetett az orosz anarchista lány is csakugyan, ilyen ábrándos, ahogy kicsit kinyílt szájával mosolygott, s látni engedte fogának gyöngyosorát. De Vera Szaszulics rég eltűnt az orosz hómezőkön vagy a cár börtönében, ki tudja már, ez meg itt volt, elérhető távolságban, csak oda kellett lépnem hozzá, és minden átmenet nélkül szájon csókolni, mintha ez is egészen természetes lett volna itt.

– Emlékszel? – fordultam hozzá jó tíz évvel ezelőtt, amikor a kis hajó kitétt bennünket Taorminában, ahol a tenger éppilyen félkörösen öblösödik ki. Persze nem kukoricással a háttérben,

hanem a Teatro Greco romjaival, míg ugyanaz az ezüstös út Messinába visz és Calabriába, szamaras kordékkal a fák között, fölöttük az Etna havasan foltos fehérségével a kék ég alatt. A lélekelemzők szerint az álmok visszatérnek, s így nemsokára, sajnos, azt kellett hinnem, hogy talán ez se valóság volt ezen a kirándulásunkon, hanem csak álom, amellyel a szépség istennője, Vénusz ajándékozza meg mindegy búcsúként a szerelmeseket, mielőtt el kell válniuk.

Az a szeptember végi este azonban igaz volt, minden álomszerűségében is valóság, sorsdöntően igaz.

– Gyere! – mondtam neki akkor este, amíg körülöttünk véget nem érőn folyt a tánc, amelyet a lovak izgatott dobogása kísért, de amitől Rekettye István közrendőr nyugodtan elaludt egy öreg nyárfa tövében, Rade Radan meg minduntalan elvágatott, majd visszajött megint, ahogy azon a szeptember végi estén másfelől is eltűntek ilyen békét ünneplő lovasok az országúton.

– Gyere, Mira! – szóltam halkán a lányhoz, akit néhány perce ismertem meg, de tele voltam a bőre illatával, elmerültem szelíd mosolyában, a szeme fényében abban a sötétségben is, mert messze volt még a hajnal.

De akkor már fel kellett kapnom, s hazáig meg sem állni vele.

– Szent isten! – kiáltott fel reggel anya, s hátat fordított, eltakarta kezével a szemét, amikor a lehajtott fejű, könnyező Mirát magam után húzva megjelentem a verandán, és Zsizsi is megkövülten nézett ránk kezében a gőzölög, meissen rokokó teáskannával. – Jézusom, ne hagyj el! Kit hoztál, édes fiam?

– A jövődő feleségemet, anya! – mondtam oly nyugodtan, mintha ez lett volna a világ legtermészetesebb dolga. – Kérek, próbáld szeretni, anyám.

Villámgyorsan megfordult, de nem jött felénk, állt, úgy nézett ránk keményen és szigorúan, aztán egy végtelennek tetsző pillanat után lassú léptekkel felénk jött, kitérte sírva a karját, és magához ölelte Mirát.

Zsizsi meg se várta a szívszorító, drámai jelenet végét, berohant a szalonba, s vadul belevágva a zongorába, valami számomra ismeretlen dallamba kezdett. Mi hárman egymást átölelve sírtunk.

E merőben teátrális jelenetbe messziről bejátszott a zászlókkal vonuló lovasok zajongása.

És most már Mira sincs többé.

Jung Károly

Ószivácsi elégia

Dr. Stankovics emlékének

Ez a Szepe se magyar, mer ű Szepe.

Meg ű egy radikális; mongyon, amit akar.

Nekem hozz egy narancsot,

Olyan sárgát, de legyen benne!

Tuggya, a felesége végett!

Én nem jártom magyar iskolát,

Oszt nem tudom. De a lányom, az járt!

Ugye, mér harangoznak délben?

Én aztat nem értem. A Szepe tán érti.

No hozod má aztat a pálinkát?

Mingyá kész a masinpaprikás.

Akkó majd mennek a temetőbe?

Szepe, hozod má aztat a pálinkát?

De azé jövőre gyűjjenek meg.

De nem haragszik, ugye. Én nem értem

Aztat, hogy mér harangoznak délben.

KOMPUTER

5 megapixel miniben

A Sharp CMOS szenzora új rekordot állított fel: a piacon a legvékonyabb, és szinte bármibe beépíthető. A mobil-eszközökbe szánt fényképezőszenzorok esetén a világ legvékonyabbja cím gyakran cserél gazdát, azonban a Sharp 9,5x9,5x6,6 milliméteres érzékelője tényleg rászolgált erre a „kitüntetésre”.

Napjaink mobiltelefonjai és mobil-eszközei egyre vékonyabbak, miközben a beléjük épített fényképező egyre jobb minőségű képeket tud készíteni. Természetesen nemcsak a megapixel számának a növelése a cél, hanem a fényképezőszenzor méretének a csökkentése is.

A NEC részéről már tavaly nyáron hallhattunk 8 megapixeles, telefonba építhető szenzorról, a világ legkisebb kamerája cím pedig a Tessara nevéhez fűződik.

A Sharp ellenben most elhódította a CMOS szenzorok esetében gyakran gazdát cserélő címet: övék a világ legkisebbje – az RJ63SC100.

Az 5 megapixeles fotó készítésére alkalmas szenzor mindössze 9,5x9,5x6,6 milliméter, és ráadásul autofókusz-képes is.

A Sharp új CMOS szenzorával egyre biztosabb, hogy a jövőben bemutatott mobil-eszközök legalább 5 megapixeles fotókat tudnak majd készíteni, ha nem többet.

Helyhiányban szenvedők számára jelenthet kiváló megoldást a Verbatim külső merevlemeze

A készülék névén valószínűleg nem sokat gondolkodtak a Verbatimnál, de az External Hard Drive USB 2.0 500GB elnevezés minden fontosabb információt tartalmaz, amit tudnunk kell róla. Az External szó elárulja, hogy külső eszközről van szó, a készülék szép, igényes fémháza kapott tervezőtől, az USB 2.0 kiegészítésből pedig nem nehéz kikövetkeztetni, hogy számítógépünkhöz USB 2.0-ás kapun keresztül kapcsolódik. Mivel „rendes” 3,5 hüvelykes merevlemez található meg benne, és ez az USB-n keresztül nem tud felvenni kellő mennyiségű áramot, ezért külső tápegység is jár hozzá.

A vizsgált példány – mint azt a neve is mutatja – 500 gigabájtos, ez a család legkisebb tagja. Létezik belőle 640, 750 gigabájtos és 1 terabájtos kapacitású is. Mivel az ilyen hatalmas tárterülettel ellátott külső merevlemezeket a felhasználók

External Hard Drive USB 2.0 500GB

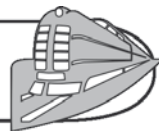
elsősorban adatmentésre használják, a Verbatim egy archiváló alkalmazást is ad a készülékhez. Ez a Nero BackItUp 2 Essentials szoftvere, amelynek a telepítője a merevlemezben található meg, onnan tudjuk gépünkre felinstallálni.

Hatalmas tárterületet nyújt szép, elegáns házban a Verbatim External Hard Drive USB 2.0 500GB külső merevlemez,

mindenkinek ajánljuk, aki egyszerűen szeretné növelni meglévő tárkapacitását.

Adatok:

- * USB 2.0 csatlófelület
- * Külső tápellátás
- * 500 gigabájtos tárkapacitás
- * Nero BackItUp 2 Essentials

Madurai, a mezítlábas templováros

Mináksinak hívták a gyermeket, nagyon örült neki a királyi pár. Azt ugyan különösnek találták, hogy három melle van a lánynak, de Siva megnyugtatta őket, hogy nyomban eltűnik majd, amint megtalálja az igazi szerelmét. Telt-múlt az idő, a lány gyönyörű nővé érett, megörökölte apja trónját és híres hadvezér lett. Az egyik hadjárata során összetalálkozott a Himalája lejtőin kóborló Sívával, és menten beleszeretett. A szerelemből házasság lett, a házasságból legenda, a legenda nyomán templom, sőt, templomváros született.

Az indiai Tamil Nandu állambeli Madurai városában áll a hindu vallás egyik szent helye, a Sír Mináksi-templom, amely a hindu istenségekhez hasonlóan, többször újjászületett kétezer éves történelme során. Történetírók szerint mai formáját az 1500-as évek közpétől nyerte el, amikor is *Kulasekarar* király megbízásából a Siva és Mináksi emlékét őrző kis szentélyek köré egy templomkomplexumot kezdtek építeni, a templom köré pedig egy várost, amelynek körvonalai lótuszt formáztak. A szentélyekbe eleinte csak az írástudó bráhmanok kasztjába tartozók léphettek be, ám mivel sokan akartak imádkozni Sívához és Mináksihoz a többi kasztból is, a szentélyeket újabb és újabb falakkal vették körül, és az így létrejövő udvarokra újabb és újabb kasztbeliek juthattak be. Talán még mai is tartana az építkezés, ha a nagy indiai államférfi, *Mahátma Gandhi* el nem éri, hogy a Madurai nagytemplomot minden kasztbeli hívő szabadon látogathassa – beleértve a belső szentélyeket is, ahol Siva fekete *lingamjára*,

azaz a termékenységet és hatalmat kifejező hímveszejére agathatják áldozati virágfüzereiket.

Európai turista kénytelen a képzeletére hagyatkozni a szertartás pontos lefolyását illetően, mert a templom őrei udvarias, de határozott mozdulatokkal kiemelik a bebocsátásra várakozók sorából: a kaszt már nem számít, de azért hindunak kell lennie annak, aki Siva és Mináksi elé szeretne járulni. És Maduraiban hindu zarándokokban nincs hiány. A templomot naponta átlagosan tízezer ember látogatja meg, hogy a négy égtáj felé tájolt hatalmas kaputornyokon, a *gópuramokon* áthaladva az isteni párhoz, az elefántfejű *Ganésá*hoz, vagy a szerencsét hozó majomisten *Hanumán*hoz imádkozzon. A hat hektáron elterülő épületegyüttest csak mezítláb lehet bejárni, cipőjével együtt a világi gondolatait is leveti az ember, és a milliónyi láb által zsírosra koptatott köveken taposva közelebb kerül az istenekhez.

Többgenerációs családok jönnek karon ülő csecsemőket dajkálva, botra támaszkodó öregeket karolva. Egész falvak zarándokolnak el, és ha a színes száriba bújít nők, a fekete szárongos férfiak megfáradnak az istentől istenig való vonulásban, akkor leülnek a templom kellemesen hűs kövére, letelepszene az aranylótuszos medencét keretező lépcsősorra, behúzódnak a falak árnyékába, és esznek, isznak, beszélgetnek, szundikálnak.

Mielőtt hazaindulnának, a templomba települt bazársoron belesúgják kívánságaikat a tehénszobor fülébe, majd vesznek valami emléket maguknak, ajándékot az ismerősöknek: talán csak egy szentképet, egy nyakláncot, talán egy szép kendőt vagy egy szarit, füzetet, golyóstollat, rozsdamentes lábost vagy ríkító színű műanyag kannát. Azután kiváltják lábbelijüket, ha van nekik, és elindulnak haza vagy a zarándokszállásra.

Az istenek, démonok, katonák, állatok színes szobraival zsúfolásig díszített kaputornyok lassan beleolvadnak az éjszakai sötétbe, és közöttük felragyog egy óriásplakát. India régi istenei jól megférnek az újjakkal, a teremtés újabb és újabb körökben gördül előre, csak a díszletek változnak...

Már megint iskola! (1.)

Bármilyen hihetetlen is, de igaz, hogy elrepült a nyári vakáció, becsöngettek, itt az iskola, a tanulás. Már ott ültök a suliban, a padokban, és csak emlék a nyár. Ne bánkódjatok, bármennyire hihetetlen is, de a tanév ugyanolyan gyorsan elrepül majd, mint a vakáció. Mérgezőség, morcoság helyett inkább összpontosítsatok a tanulásra, nektek most az a kötelességetek, hogy jól megálljátok a helyeteket, minél több jó osztályzatot gyűjtsetek, akkor majd nem lesz sokkoló hatású a félévi bizonyítvány.

Már az első órától kezdve igyekezzetek minden tantárgyra úgy odafigyelni, hogy minél többet megjegyezzetek, így kevesebbet kell otthon tanulnotok. Időt takarítottok meg magatoknak, és ezt szórakozásra fordíthatjátok!

Az időbeosztásról se feledkezzetek meg. Osszátok be a napot úgy, hogy mindenre jusson idő. Higgyétek el, csak eleinte lesz nehez betartani a saját magatok által összeállított napi menetren-

det, később már természetessé és megszokottá válik. Iktassatok be tartalék időt is a nem várt feladatok elvégzésére, ha pedig ilyenek nem lesznek, az időt a kedvenc hobbitokkal tölthetitek el.

Nyáron valószínűleg többet mozogtatok, mint év közben, de azért a tanévben se hanyagoljátok el ezt a jó szokást. Egy kiadós séta, kocogás vagy kerékpározás segít megtartani a kondíciót, a fizikai erőnlét pedig megalapozza a szellemi. Nem esik majd nehezetekre a tanulás, és az agyatok is friss marad.

(Folytatjuk)

Iskolába „járó” növények

Anyáron valószínűleg többet tartózkodtatok a növények közelében: erdőn-mezőn, vagy éppen a nagyszülők kertjében. Az iskolában, a tanteremben is berendezhettek egy sarkot, hogy a hosszú őszi-téli napokon a nyarat, a természetet képviselje környezetetekben.

A zöldsarokhoz szükségeltetik egy masszív virágállvány vagy polc, egyiket tartóedény, néhány nem túl igényes szobanövény, díszítésnek nyári kirándulásokról származó (otthon úgyszintén méltatlanul felesleges kacatnak titulált), szép formájú kavicsok, tobozok, meg egy kis fantázia.

Lehetőleg a legvilágosabb, huzatmentes sarkot válasszátok erre a célra, az ajtótól és a fűtőtesttől minél távolabb.

Figyeljétek meg mennyire napsütötte ez a hely, mert eszerint kell megválasztani az ide kerülő növényeket. Egy déli kitétséggű, reggeltől késő délutánig napfényes sarokban jól érzik magukat és szépen fejlődnek a színes levelű növények, mint az igen hálás díszcsalán (Coleus), a mályvarózsa vagy japánrózsa (Hibiscus), a pozsgás növények vagy egy kaktuszgyűjtemény.

A nyugati vagy északnyugati fekvésű termekben inkább félárnyékos kedvelő növényekből alakítsatok ki mutatós együttest. Ilyen a gumifa (Ficus), a legtöbb kúszónövény, pl. a pletykák (Tradescantia), a szobaborostyán (Hedera), a páfrányok, vagy a roppant igénytelen zöldike, amit csíkos csokrosindának is neveznek.

A már kialakított zöldsarkot a későbbiekben se hanyagoljátok el. Sose feledjétek, hogy a növények, bár az élővilág legtürelmesebbjei, maguk is igényes élőlények. Gondozzátok őket szeretettel. Meghálálják.

O. E.

Mit firkálsz?

Vigyázz, hogy senki meg ne lássa miket firkálgatsz óra alatt füzeted hátsó lapjaira, mert lehull a lepel igazi énedről. Lássuk, melyik rajz mit árul el gazdájáról!

Fa vagy erdő: bizonytalanságra, nyughatatlanságra utal.

Kerítés vagy bekerített terület: elzárkózó, befelé forduló emberek rajzai.

Szívek: szerelem vagy társ utáni vágy jele.

Mókás figurák: jó kedély, vidámság.

Emberi fejek, karikatúrák: gúnyolódó, cinikus emberről árulkodnak.

Nagy ívű kérdőjelek: állandó kíváncsiság.

Körök, körkörös alakzatok: biztonság, harmonia utáni vágy.

Erős, vastag párhuzamosan futó vonalak: feszültség, ingerlékenység.

Kockák, téglalapok: megfontolt, józan gondolkodás.

Szemek: öniróniára hajlamos emberekről mesélnek.

Szajak: alkotókedv, kissé művészetet kedvelő személy.

Szajak fogakkal: agresszióról árulkodik.

A Kruševac melletti Naupare nevű falucskában 14. alkalommal tartották meg a Biberče néven ismert nemzetközi gyermek képzőművészeti tábort. Június 21-étől 28-áig alkotott együtt 19 művészpálánta, akik Szerbiából és a Szerb Köztársaságból érkeztek. A tanulók pályázat útján nyertek jogot a táborban való részvételre. 400 alkotás futott be 171 pályázótól. A táborvezetők az idén kruševaci művészek voltak: Branislav Aleksić grafikus és Matija Rajković festő. A résztvevők különböző technikákkal ismerkedtek meg. Megfestették a tábor zászlaját, óriási méretű rajzokat készítettek közösen, lefestették a nauparei kolostort, cserépre és nagyméretű papírokra festettek, agyagoztak és művészi fotókat készítettek. A munka mellett maradt idő játékra, szórakozásra és Kruševac nevezetességeinek megtekintésére is. A táborban az idén két szabadkai

Vírusként terjedő divat

A nyolcvanas években eredetileg zenei irányzatként indult emó mára már amerikai és európai tizenévesek millióit érintő divatmozgalommá nőtte ki magát. Hogy mi is ez valójában? Bedrossian Szabolcsot kérdeztem.

– Maga az emó kifejezés az angol emotional (érzelmes) szóból származik. Az emót, mint stílust már kialakulásakor sem elsősorban zenei és hangszerelési sajátosságairól lehetett felismerni, annak ellenére, hogy a tinik problémáit leíró dalszövegek igazságszerűen stílusnak tűntek. A dalszövegek lényege, hogy a világ nem akarja befogadni az emós embereket, és hogy mennyire szenvednek emiatt.

– Hogyan öltözködnek az emósok?

– A leggyakoribb a szembefésült haj, festett, szomorú tekintet. A fiúk szűkített, lányos nadrágban, elhordott nagymás pulóverekben, kihajtott inggallérral jelennek meg. A lányok pedig kockás cipőben, szájpiercinggel, dupla övvel, nadrágról lógó láncokkal láthatók. A lényeg a depressziós

zene, és hogy ők maguk is depressziósak legyenek.

– Ez mivel jár?

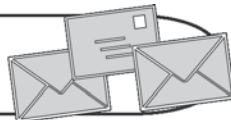
– Elhítetik magukkal, hogy ők mennyire ki vannak taszítva ebből a világból. Az emósoktól nem idegen az öngyilkossággal való kacérkodás sem, amit divatcikként próbálnak meg bemutatni.

– Ez betegség?

– Van, aki annak nevezi, de a stílus gyakran a művészetekkel való foglalatosságban is megmutatkozik, mint például a költészet vagy a képzőművészet. Az emó tudat tehát kisajátítja az emberi lélek szenvedését. Az emó kezdetben visszafogottabb volt, ma már nyíltan kiabálnak (mert nem nevezhető éneklésnek) a depresszióról, az öngyilkosságról stb. Végül is mindenki lehet emós, aki egy kicsit divatos akar lenni. Felmerül azonban a kérdés, valóban nincs más lehetősége a fiataloknak, ennyire rossz nekik? Meg lehet a szepet, a jót is találni, és nem csak a sötét oldalát nézni mindennek.

**Bálizs Anita, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola,
Újvidék**

MIZUJS?

Művészpálánták tábora

kislány is volt: **Mészáros Henrietta**, második osztályos tanuló (Október 10. iskola, Malagurszki Éva tanítónő tanítványa) és **Bencun Mia**, szintén másodikos tanuló (J. J. Zmaj iskola, Grubanov Martinek Emília tanítványa). Az egyik képen Mia és Henrietta alkotás közben, a másikon a résztvevők a táborvezetőkkel és a nagy közös festménnyel.

GME

Ancsi

Ancsíról, vagyis Kátai Annamáriáról írok. Őt a Kátai-tanyán ismeretem meg. Alacsony, sovány, szép lány. Nagyon kedves, játékos és türelmes. Mindenkit meghallgatott, még engem is. Segítőkéz volt, amikor kürtöskalácsot sütöttünk Ilonka névvel. Amikor megérkeztünk, mosolyogva várt minket. Bevezetett bennünket az uzsonnaterembe, utána pedig a szobánkba. Azután megmutatta a tanyát. Másnap reggel kiderült, hogy egy kicsit megbetegedett. „Hol van Ancsi?” – mindenki ezt kérdezte. A vacsoránkat már segített elkészíteni. Ancsíról csak szép emlékeim vannak, remélem másnak is.

**Pék Ágnes, 4. osztály
November 11. iskola, Zenta**

A majolikagyárban

Az elmúlt tanév vége felé a tanító néni meglepetéssel állt elő. Kirándulást szervezett Magyarokanizsára. A majolikagyárba mentünk, ahol megnéztük, hogy az ott dolgozók agyagból kancsókat, tányérokat és csészéket készítenek. A nyersanyagot a környező földből vájják ki. Az üzemben több részleg működik. Mindegyiknek megvan a saját feladata. Az egyik munkástól megkérdeztem, hogyan készülnek ezek a tárgyak. A bácsi elmagyarázta, hogy először megformázzák, utána kidolgozzák, kiégetik, befestik és végül különböző motívumokkal díszítik. A legérdekesebb az volt, amikor nekünk is megengedték, hogy készítsünk valamit, sőt meg is festhettük. Annak emlékére, hogy ott jártam, egy saját kezűleg készített kis díszárgyall tértem haza.

**Vörös Tímea, 4. osztály
November 11. iskola, Zenta**

Jók az idegeid?

1. Szereted a horrorfilmeket?

- nem, unalmasnak találom (0 pont)
- nem, mert félelmetesek (4 pont)
- igen (1 pont)
- inkább meghalnék, mint hogy ilyet nézzek (5 pont)

2. Tudsz felszabadultan nevetni?

- igen, hahotázom (0 pont)
- egyáltalán nem, soha (5 pont)
- néha-néha (3 pont)

3. Gyakran kiabálsz?

- elég gyakran (5 pont)
- nem, csak kivételes esetekben (2 pont)
- sohasem (0 pont)

4. Mit teszel, ha az üzletben hosszú a sor?

- türelmesen végigvárom (0 pont)
- türelmetlenül végigvárom (3 pont)
- előrefurakszom (4 pont)
- magamban morogva elmegyek onnan (5 pont)

5. A vásárlásnál rosszul számol az eladó, te hogyan reagálsz?

- nem is törődöm vele (0 pont)
- nyugodtan figyelmeztetem (1 pont)
- felháborodva kérem, hogy ne akarjon becsapni (2 pont)
- az üzletvezetőhöz megyek panaszzra (3 pont)
- azonnal botrányt rendezek (5 pont)

6. Mikor szoktál sírni?

- ha nagy öröm ér (1 pont)
- ha szomorú vagyok (3 pont)
- ha megható filmet nézek (2 pont)
- ha ideges vagyok (5 pont)
- csak mikor hagymát vágok (0 pont)

7. Ha hirtelen szirénázást hallasz...

- nem izgat (0 pont)
- kicsit összerезzenek (2 pont)
- megijedek (4 pont)
- megdermedek a rémülettől (5 pont)

Értékelés

0–6 pont:

A nyugalmad már inkább egykedvűség s ez nem jó. Ezzel a magatartással gyakran kiborítod embertársaidat, barátaidat. Próbáldj célokat keresni.

7–15 pont:

Te higgadt, jó idegzetű gyerek vagy, váratlan helyzetekben sem veszed el a fejed. Kiegyensúlyozottságod irigylésre méltó.

16–25 pont:

Neked – mint a legtöbb embernek, változó az idegállapotod. Általában nyugodt vagy, de ha hirtelen nehézségekkel kerülsz szembe, könnyen elveszted a fejed.

26–32 pont:

Sajnos, alapvetően ideges természetű vagy, a legkisebb gubanc miatt is plafonig ugrasz. Ennek oka az önbizalomhiány vagy a fáradtság is lehet. Légy magabiztos és ne hanyagold a tanulást, de azért hagyj magadnak időt a kikapcsolódásra is.

33–35 pont:

Az idegeid totálkárosak. Azt tanácsoljuk, vedd komolyan, és a legrövidebb időn belül változtass a dolgokon és a szokásaidon!

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy évesek vagyunk, mi barátnők. A gondunk mi lenne más, mint a szerelem! A probléma az, hogy a barátnőnek már egy jó ideje tetszik egy fiú, akivel nem hajlandó szóba állni. Én úgy látom, hogy azért, mert félénk természetű lány, és ha még a srác osztálytársai is ott vannak, nem mer kezdeményezni. Én biztosan tudom, hogy tetszenek egymásnak, mert mindkettőjüket jól ismerem, de sosincs olyan helyzet, amikor mind a ketten fölbátorodhatnának, és meg mernének szólalni egymás társaságában. Kérlek, adj tanácsot, hogyan lehet olyan helyzetet teremteni, hogy egymásra találjanak, hogy elkezdődjön közöttük valami?! Mindketten szenvednek magukban és mellettük én, a barátnő is. Hogyan segítsék rajtuk?

Szuzi”

Válasz:

Kedves Szuzi!

Amikor a leveledet olvastam, a fejemben felhangzott az a régi sláger, hogy: „Azért vannak a jó barátok...” És ez a megoldás a problémátokra is, mert azért vannak a barátok, hogy ilyenkor kisegítsék egymást. Szerveztek olyan programot, ahol csapatban vagytok. Te tudod, kik azok, akiket össze lehet hozni mind a két oldalról. Ha ilyen programok van, együtt kell lenniük, egymás szeme előtt lesznek, és beszélniük is kell egymással, bármilyen témával kapcsolatban. Csapatban minden könnyebb és oldottabb, mert véd a társas háló. Van idejük megfigyelni egymást feltűnés nélkül, és együtt lenni feltűnés nélkül. Ha van üzenőfaluk egymásnak, ezt a barátokon keresztül könnyen megtehetik. Utána meg már szóba állni is könnyebb. Gondolj arra, hogy minden kezdet nehéz, de a lányok nagyon ügyesek tudnak lenni a feltűnés nélküli szervezkedésben. Vesd be a kreativitásodat, ami nem lesz nagyon nehéz, mert újra együtt vagytok az iskolában.

„Kedves Bizalmas!

Segíts! A legjobb barátnőm összejött valami Karesszal, engem, a legjobb barátnőjét pedig lépten-nyomon leráz. Úgy tűnik, most már nem én vagyok a legjobb barátnője, mert sosem találkozunk, ha hívom, nem jön hozzám. Amikor SMS-ezünk, akkor is csak róla regél. Nekem meg nagyon hiányzik! Sok mindentől csak vele tudok beszélni. (Az én szerelmemről is!) Mit tegyek, hogy újra a legjobb barátnőm legyem?

Kisördög”

Válasz:

Kedves Kisördög!

Úgy látszik, benned tényleg elkezdett működni egy kisördög, a féltékenység ördöge, amelyik szerencsére még nem változott át a féltékenység zöld szemű szörnyévé. Először is ne felejtsetd el, hogy a „legjobb” barátnődről van szó, és ha „legjobbak” vagytok egymás szá-

mára, tudomásul kell vened, hogy szerelmes. Nem „valami Kareszba”, hanem a Kareszba, a nagy öbe, aki ebben a pillanatban mindennél és mindenkinél fontosabb. Ha szereted a barátnődet és fontos számodra, akkor megérted, hogy ez az új helyzet leköti az érzelmeit és a figyelmét. Nem sértődsz meg, nem féltékenykedsz, nem versenyzel a fiúval és a szerelemmel, hisz nem kell legyőznöd. Elfogadod, hogy most ez van, és egy kicsit ki kell állnod a körből. Biztosan akad más barátnőd, barátod is, akivel szívesen beszélgetsz és együtt töltheted a szabad idődet. A barátság nagyon fontos, szoros kötelék, a szeretet egy fajtája, de nem szerelem. Csak akkor vagy és maradsz jó barátnő, ha tiszteletben tartod ezt a tényt, helyet és időt adsz, hogy a barátnőd szerelmes legyen. Ma ő, holnap te esel szerelembe. De ne feledd azt se, hogy a szerelem sokszor illékonyabb, mint gondoljuk, hamar eltűnik, de a barátsággal nem így vagyunk. Ha ápoljuk, megértőek vagyunk, támogatjuk egymást, akkor nagyon-nagyon sokáig eltarthat.

„Kedves Bori Mária!

Most indultam hetedikbe. Tavaly kaptunk az osztályba egy új fiút. Én rögtön beleszerettem, amint megpillantottam. Olyan igazi szerelem volt első látásra. Igaz egy jó idő elmúlt, mire elkezdett velem SMS-ezni. Mindenről kérdezgettem, arról is, hogy kibe szerelmes. Erre nagyon kíváncsi voltam, és rajtam kívül még páran az osztályunkból. Azt írta, hogy az egyik barátnőmben. Rögtön tudtam, hogy kiről van szó. Ő is megkérdezte tőle, hogy kibe szerelmes, neki viszont azt írta, hogy belém. Utána nem tudtam, hogy hányadán állok vele, kinek kell hinni, neki vagy a barátnőnek. Az egyik órán a tanárnő odaültetett mellé.

Előbb csak egy-két szót váltottunk, mire a tanév végéhez értünk, mindenről beszélgettünk, még órán is hülyéskedtünk, amikor éppen nem kellett volna. Mondhatom, most már többet beszélek vele, mint a legjobb barátnőmmel. Hiányzott is a szünidőben, amikor elutazott, de SMS-eztünk. Maga szerint lesz ebből valami?! Ez a szerelem kezdete? Kérem, válaszoljon! Hetedikes”

Válasz:

Kedves Hetedikes!

Azt hiszem a leírtak alapján, hogy jó úton haladtok. Persze vigyáznod kell, hogy ne menj fejjel a fajnak, ne sürgess, sietess. Nagyon is megértem a fiút, hogy nem merte vállalni az érzéseit ennyi ismeretség után. De hogy vonzódik hozzád és jól érzi magát a társaságodban, azt biztos. Azt gondolom, hogy eléggé elcsépett és erőszakos dolog valakinek nekiszégezni a kérdést, mint egy puskát, hogy „Kibe vagy szerelmes?!”. Nem csoda, hogy sokszor nem őszinték azok, akiket váratlanul ér ez a kérdés. Biztos, hogy a jó kapcsolat kialakulásához fontos barátoknak lennetek, kellenek a közös témák, fontos, hogy megismerjétek egymást, hogy milyen zenét szerettek, ki a kedvenc tanárotok, kit utáltak, mit utáltak... Idővel az, amit megtudtok egymásról vagy megerősíti a vonzalmat és kialakulhat a szerelem, vagy éppen megszűnik a vonzalom, és nem érdeklitek többé egymást. Ha továbbra is úgy viselkedsz, mint eddig, ez lehet a legszebb diákszerelm számodra, amire mindig emlékezni fogsz. Én pedig szorítok neked, nektek.

A két Forintos

Mikor éntőlem egyszer kisiskolás koromban azt kérdezte öreg tanítóm, hogy mi szeretnél lenni, azt mondtam rá:

– Forintos Gyurka.
– Hát aztán miért szeretnél te Forintos Gyurka lenni, mikor te Pajor Palkó vagy? – nevetett tanítóm.
– Azért, mert engem akkor szidnak meg otthon, ha nem tanulok, Forintos Gyurkára pedig akkor haragszanak, mikor tanul.

Nem volt pedig ennek a fele se tréfa. Magam is ott voltam, mikor Forintos Gyurka eldicsekedett az apjának a szép írásával.

– Ezt nézze meg, édesapám. Azt mondta a tanítóm, olyan az írásom, mint a metézés, lehet még belőlem íródeák is.

Kevély Forintos Gergely haragosan lökte el maga elől az irkát.

– Micsoda bolondság ez már megint? A Forintos Gergely fia nem szorult arra, hogy betintázza az ujját.

No, akkor én nagyon szerettem volna cserélni Forintos Gyurkával, ráadásul még a nyeletlen bicskámot is neki adtam volna.

Hanem akkor nagyon megsajnáltam, mikor engem bevittek a városba tanulni, Gyurka meg otthon maradt malacot

őrizni. Pedig még az édesapám is közbenjárt érte.

– Vétkezik kelmed, Forintos uram, hogy azt a jó eszű gyereket elfogja az iskolából.

– Elég az, ha írni-olvasni megtanult – dörmögött az öreg Forintos. – Ámbátor annak sem veszi hasznát. Az apja hírből se ismeri a betűt, mégis megsüvegegi még a földesúr is.

S olyan kevélyen nézett apámra, hogy az arcába szaladt tőle a vér. Hanem azért csak úgy csendesen szólt:

– No, no, Forintos uram, senki se vallott még azzal szégyent, amit tud. A kelmed fia se lenne azzal kisebb ember, ha tudományt szerezne a gazdasága mellé.

Ahogy így szót váltanak, éppen benyitott az uraság Gáspár hajdúja, nagy tisztességtudással. Forintos uram fölfújta az ábrázatát, s nagy leereszkedve kérdezte:

– No, mi jót hoztál, Gáspár?

– Ezt a levélkét hoztam Forintos uramnak. Tessék elintézni, tisztelteti szépen az uraság. De úgy, hogy már ebéd után ott legyen.

Forintos uramnak leesett az álla, de azért csak fölbontotta a levelet, s úgy tett, mintha olvasna.

– Köszöntetem a nagyságos urat, mondd meg, hogy ebéd után a magam személyében ott leszek.

Gáspár hajdú csak lekapta a fejét, aztán fölkapta az egyik kezét is, a másikat is, a szája elé tartotta mind a kettőt, de még úgy is kilátszott mind a harminckét foga, olyan jóízűt nevetett. Már a másik utcába is befordult, de még onnan is behallatszott a nagy jókedve.

Az öreg Forintos úgy megmeredt, akár a kapubálvány. Mi lehetett ezt a vénembert? Kivette a zsebéből az összegyűrt levelet, kisimogatta a tenyerén, forgatta előre-hátra, de csak nem tudott vele mire menni. Utoljára odaintette a fiát:

– No, tudós úr, most mutasd meg a nagy tudományod! Mi van ebben az írásban?

Gyurka majd a bőréből bújt ki örömben, ahogy a levelet olvasta.

– Arra kéri az uraság édesapámat, hogy hajtasson át hozzájuk egy lovat ebéd után. A városba akarnak menni, de megsántult az ostorhegyesük.

Kevély Forintos Gergely a feje búbjájig elvörösödött, s olyan rengő léptekkel ment a belső szobába, mintha ki se akarna többet jönni. De kisvártatva csak kijött, s csendesen megcirógatta a gyerek szösze fejét.

– No, fiacskám, vedd elő a kalamárist. Van-e még benne tinta?

– Van, apám – mondta a gyerek, s csodálkozva emelte apjára a szemét.

– No, hozd hamar, sebesen. Levelet írsz az uraságnak. Szépen engedelmet kérsz, hogy délután nem adhatunk lovat, mert nekünk is szükségünk van rá. Beviszlek a városba, beirtalak a nagy iskolába, hogy szégyent ne vallj, mint az édesapád. De így írd ám, érted-e, tudós kis deákom!

Móra Ferenc

Kállai Nagy Kriszta illusztrációja

Szómagyarázat

íródeák = uralkodó vagy főúr szolgálatában az írásbeli teendőket végző fiatal férfi

kapubálvány = faragott kapufélfa

kalamáris = tintatartó, azaz tinta tartására való kis üvegedény; a fából készült ceruza- és tolltartó

deák = diák, tanuló

Iskola mindig volt

fogalom, hiszen köztudott, az európai művelődés a görögökkel kezdődik. Maga a szó – **szkolé** – azt jelenti, hogy szívesen végzett tevékenység. (Remélhetőleg sok gyerek számára ma is az.) Innen ered a latin **schola** és minden más nyelvben a tanulás helyének elnevezése, még a diákzsargon sulis szava is.

Szintén görögből vettük át a gimnázium, pedagógus kifejezéseket és a különböző tantárgyak elnevezését (bio, matek stb.).

A név ókori, de a mai iskola teljesen eltér a régi formától, és elképzelhető, hogy a jövő iskolája teljesen más lesz, mint a mai, mert a tanulás-tanítás folyamatának alkalmazkodnia kell az új feltételekhez, körülményekhez. A felhalmozódott tudás elsajátítása nem könnyű. Egy biztos, aki sikeresen veszi az iskola akadályait, megszerzett tudásával könnyebben boldogul később, élete során.

C-f

Szeptember – iskolakezdés ürügyén elmélkedjünk egy kicsit az iskoláról: mióta is van, miért is van?

Amióta világ a világ, amióta emberi társadalom van, tanulni mindig kellett, iskola mindig volt, csak más formában.

Az iskola maga az emberi tapasztalat, amit tovább kell adni. Az ősember „ösgyereke” is járt „iskolába”, persze másként, főtárgyként pl. csapdaállítást, nyomolvasást tanult, de egy biztos, neki is meg kellett ismernie a környező világot, hogy elkerülhesse a reá leselkedő veszélyeket, hogy megszerezhesse táplálékát.

Úgy nagyvonásokban ez ma is érvényes, napjaink gyereke azért tanul, hogy majd felnőttként eligazodhasson korunk társadalmának dzsungelében, hogy megkereshesse kenyereit. Iskola szavunk görög eredetű, mint minden tudománnyal kapcsolatos

Tudod-e?

Milyen színű a vér?

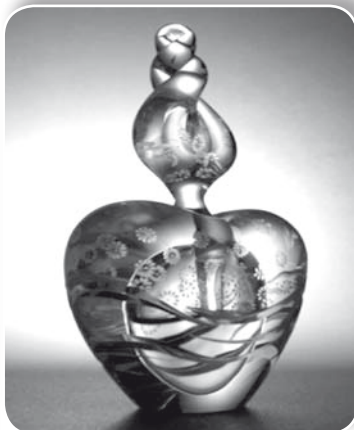
Piros a gerinces állatoké, egyes gilisztaféléké, a piócaé stb.; kék a skorpióféléké, a tintahalaké; zöld a vére néhány gilisztafélének; pirossárga a tengeri süné.

Hogyan szereztek tudomást az indiánok a közelgő lovascsapatról?

Fülüket a földre szorították. A föld jobban vezeti a hangot, mint a levegő.

Mióta ismerjük az üveget?

Már 4000 év előtti egyiptomi királysírokból is kerültek elő üveg-tárgyak. Egyes falfestményeken üveggé készítő műhelyek rajzaira is rábukkantak a régészek.

Mikor rokon a rokon?

Ha felnőtt származásuk vonalán az ötödik nemzedékkel bezárólag közös ős fordul elő: nagyszülők, dédszülők, ükszülők és szépszülők. Oldalágon pedig ennek megfelelően a testvérek, I., II., III. és IV. rendű unokatestvérek.

Lifttörténet

A felvonó népszerű lift elnevezése az angol felemelni (to lift) igéből származik. Teherliftek már az 1800-as években működtek a magasabb épületekben, de ezek korántsem működtek biztonságosan. Az utasfelvonókat azután kezdték széles körben használni, hogy egy Elisha Otis nevű amerikai mérnök feltalált egy automatikus biztonsági berendezést, ami megakadályozta, hogy a felvonó a liftaknába zuhanjon, ha elszakad a kötele. Hogy meggyőzze a kételkedőket, a mérnök maga szállt be a felvonóba és elvágta a köteleket. Természetesen nem zuhant le, mert a biztonsági szerkezet lefékezte a kabint.

Ki ez?

Kire ismersz rá az adatok alapján? Ki az író?

- Nézeteltérése támadt egy virággal, ezért egy évig tartó útra indult.
- Aranyszínű sálját örökké a nyaka köré tekerve hordta.
- Ha nagyon szomorú volt, szerette nézni a naplementét. Egyszer 24 óra alatt 43-szor látta lemenni a napot.
- Útja befejezéséhez egy kígyó segítségét kérte.

A merénylet

Írta és rajzolta
Fazekas Attila

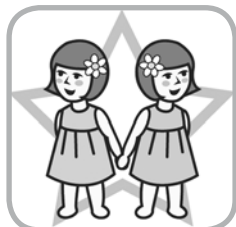
Kos

Kiváló időpont terveid részletes kidolgozásához. Ha pontról pontra haladsz, valószínűleg minden simán fog alakulni. Csak nehogy a túlzott önbizalom hibájába ess. Ne felejtse el meghallgatni mások véleményét is, és vedd is figyelembe azokat. Ne akadj fenn jelentéktelen apróságokon, és akkor nagyon hatékony lesz a heted. Igazán ritka alkalom, hogy ennyire jól menjen minden.

Bika

A szokásos nyugodt viselkedésed helyett ebben az időszakban türelmetlenül óriási tempót diktálsz. Elérkezettnek látod az időt, hogy komoly és hasznos dolgokkal töltsd napjaidat. Az elhatározást pedig tett követi. Ha nem saját jószántadból lépsz akcióba, akkor az iskola, barátaid vagy a körülmények kényszerítenek erre. Az új kapcsolatok lehetővé teszik, hogy könnyebben boldogulj.

Ikrek

Bonyolultnak, sőt sok szempontból kedvezőtlennek lehet nevezni ezt a hetet. Igaz, komoly erőfeszítéseket teszel a béke és a nyugalom megőrzésére, ez azonban nem mindig sikerülhet. A baj oka részben türelmetlenség, de azért részben okolhatsz másokat is. Sok ellentét támadhat barátaid és közted.

Rák

Most különösen élvezni fogod a sulis kezését. A kapcsolatod az osztálytársaiddal is egyre jobb lesz, mert most különösen oda tudsz rájuk figyelni. Az mindig nagy segítség, ha az ember jó hallgató. Hozz döntést egy olyan ügygel kapcsolatban, amit már régen meg kellett volna tenned. Most képes leszel arra, hogy meglásd a problémák eredetét. Dobj ki azt, ami már haszontalan.

Oroszlán

Ebben az időszakban a lét mélyebb rétegei és az élet értelme foglalkoztathatnak. Fokozottabban érvényre szeretnél jutni. Különösen érzékeny és önzetlenné válsz mindenkivel szemben, kezded megbecsülni az emberi kapcsolatok igazi értelmét és fontosságát.

Szűz

Most egy kis erőfeszítéssel sok mindent elérhetsz. Belülről érzed, hogy mi az, amit tenned kell. Lehet, hogy egy kicsit merészebb is leszel a kelleténél. Csak arra kell ügyelned, hogy valóban azt kapod-e, amire vágyasz. Őszintén mérd fel a céljaidat. Bár lehet, hogy nagyon el vagy foglalva, ne hanyagold el iskolai kötelességeidet.

Mérleg

Remek alkalom a tanulásra. Ez az időszak rákényszeríthet arra, hogy mélyebben foglalkozz saját magaddal, s rájössz, hogy valójában mi a fontos neked. Ne akarj annyira, az élet megadja a választ, de türelemmel kell kivárod! Remek időszak egyéb aktivitásra, különösen ha kombinálni tudod a kellemest a hasznossal: a tanulással.

Skorpió

Sokkal több energiád van most, ami azt jelenti, hogy az élet több terén is számíthatsz a fejlődésre. Személyes varázsod kisugárzása pedig gazdagabbá teszi kapcsolataidat. Erős vágyat érezhetsz önmagad tökéletesítésére iránt. Időnként azon veheted észre magad, hogy nagyobb hatalomra törekszel mások felett, ami problémákat okozhat, amíg nem teszel szert nagyobb önismeretre.

Nyilas

Figyeld meg, hogyan reagálsz másokra és a többiek veled szemben: így most sokat tanulhatsz magadról. Kapcsolataid – újak vagy régiek – most kölcsönösen gyümölcsözőek lehetnek. Valaki beléphet az életedbe, aki bizonyos szempontból a segítségedre lehet. Alapvetően ez most személyes fejlődésed időszaka.

Bak

Miért kell mindent előre kitervezni? Miért kell minden kis programnak kiszámíthatónak lennie? Rögtönzött ötleteid is vedd figyelembe. Az igazi öröm mindig spontán jelenik meg, és sohasem tudhatod, hogy mekkora élményt hagysz ki, ha kihagyod.

Vízöntő

Kapcsolataid most változásokon mennek át, és te magad is velük együtt változol. Azok a kapcsolatok, amelyek nem elég erősek, hogy túléljenek néhány válságot és alkalmazkodjanak, most véget érhetnek. Bármilyen probléma felmerül, magadban keresd a választ! Ne feledd, mi vonzzuk magunkhoz mindazokat, akiket ismerünk és akikkel foglalkoznunk kell.

Halak

A dolgok most valószínűleg nem alakulnak annyira kedvezően. Ez azért van így, mert sokkal inkább az elmélkedés köt le, és nem tudsz másra összpontosítani. Most szívesebben hagyod, hogy vívják mások a szélmalomharcot. Gyengéd és barátságos hangulatban vagy, és ismerőseid körében, családi környezetben érzed jól magad. Talán kedved támad környezeted csinosítására.

Szó szerint

A szupermarketben a biztonsági őr csodálkozva látja, hogy egy hölgy a zöldséges részlegnél telerakja a kosarát uborkával, majd amikor megtelt, visszarakja a polcra. Miután a nő ezt vagy háromszor ismétli, odamegy hozzá és megkérdi, mit csinál.

– Ma voltam kozmetikusnál – mondja a nő –, és azt mondta, jót tesz az arcbőrömnek az uborkapakolás...

Őslénytan

- Melyik a legősibb állat a világon?
- ???
- A pingvin, mert az még fekete-fehér.

Artista

A cirkusz igazgatója telefonál:

– Tehát ön artista, és szeretne nálunk dolgozni. Mit tud még?

– Énekelek, biciklizek, táncolok, zsonglőrködöm.

- Még valamit?
- Trombitálni is tudok.
- Sajnálom, de ez nagyon kevés.
- Kevés? Mit akar még egy elefánttól?

Zoológia

Az állattan professzora rámutat a félig letakart kalitkára, amelyben csak a madár lábát lehet látni.

– Felismeri a madarat?

A vizsgázó hallgat, a professzor pedig a fejét csóválja.

– Hát ez elégtelen. Mi a neve, kolléga úr?

A vizsgáló a térdéig felhúzza az egyik nadrágszárát.

– Tessék kitalálni!

Kutyafáját!

Öreg hölgy lép be a henteshez a kutyájával. Az állat felugrik a pultra, megragadja az egyik húsdarabot, és kiszalad vele az üzletből.

– Öné ez a kutya, asszonyom? – kérdi felülve a hentes.

– Régebben én gondoskodtam róla, de ma már önellátó.

Kakas

Pistike kérdi az anyját:

- Anyu, a kakas tojik tojást?
- Nem, kisfiam.
- Nem akar, vagy nem tud?

Gondtalan gyerekkor

Anya kérdi a gyerekeitől:

– Mi az, gyerekek? Miért nem játszotok? Miért ültök itt ilyen elkeseredetten?

– Azt játszuk, hogy felnőttek vagyunk!

Relativitás

A fiú megkérdezi az apjától:

– Még mindig úgy gondolod, hogy nem értem el azt a kort, amikor autót vezethetek?

– Te igen, csak az autónk még nem – válaszol az apa.

Találékony beteg

A bolondokházában az ügyeletes orvos látja, hogy az egyik beteg a feje tetejére ragasztja a zsebrádióját. Tapintatosan megkérdezi:

– Dezsőke, miért kell azt oda felerősíteni?

– Hogy rólam szóljon az adás.

A vén tengerész

– Mit kezdesz a szabadidőddel? – kérdezi barátját az öreg tengerész.

– Bizony, mióta nem hajózom, elég unalmas az életem.

– Miért nem iratkozol be egy énekkarba? Mi például kártyázunk, sakkozunk, vicceket mesélünk, eszünk-iszunk...

- És mikor énekeltek?
- Hazafelé menet.

Szó szerint

– Nézd, drágám, ma vettem egy új cipőt – mondja Paszuly a feleségének –, de sajnos csak néhány nap múlva vehetem fel.

– Hogyhogy?

– Azért, mert az eladó azt mondta, hogy az első napokban szorítani fog.

Áruházban

A zsúfolt áruházban a vevő végre elcsípi az egyik eladót:

– Segítené nekem? Már két órája próbálgatom a modelljeiket, de egyik sem felel meg se a fejformámnak, se az ízlésemnek.

– Asszonyom, próbálkozzon meg talán a kalaposztályunk választékával, mert ezek itt lámpaernyők.

Kígyómarás

Egy cowboy biztosítást köt. Az ügynök megkérdezi:

– Érte már baleset?

– Nem.

– Biztos, hogy még soha az életben nem érte véletlen baleset?

– Nem. Bár egyszer megmart egy csörgőkígyó, de szerintem az nem véletlen volt, hanem szándékosan tette.

– Képzeljétek, találtam egy trombitát!

– Apu, te még növésben vagy, mert a fejed búbja már túlnőtt a hajadon!

Késő bánat

- Két nyaraló napozik az üdülőben.
- Most sajnálom csak, hogy év közben nem dolgoztam többet - mondja az egyik.
 - Miért? - kérdezi a társa.
 - Nincs mit kipihennem.

Bíróságon

- Tisztelt Bíróság! Egy egyszerű lopási ügy megvizsgálására gyűltünk össze - kezd a vád képviselője, mire a vádlott máris közbévág:
- Ha olyan egyszerű, próbálja ki ön!

Szépirodalom

- Ki írta a Toldit?
 - Tanár úr, kérem, nem én írtam.
 - Na megállj, te haszontalan, küldd be apádat?
- Másnap jön a papa?
- Kérem, az ön fia egy szemtelen, pimasz csavargó. Azt kérdeztem tőle, ki írta a Toldit, és ő azt felelte, hogy nem ő írta.
 - Nézze, tanár úr, az én fiam csintalan, rossz gyerek, de hazudni nem szokott. Ha azt mondja, hogy nem ő írta a Toldit, akkor mérget vehet rá, hogy nem ő írta.

Ritka vendég

- Bemegy egy férfi a boltba. Ránéz a boltosra, és hirtelen fülig ér a szája:
- Hát nem ismer meg? Mondja!
- Boltos:
- Nem.
- A férfi leveszi a szemüvegét:
- Még így se?
 - Nem!
- Megigazítja a haját:
- Még így se?
 - Nem, de most már árulja el, ki is maga valójában!
 - Hát én vagyok a vevő!

Van másik

- Zsófi, miért késtél az iskolából? - kérdi a tanár.
- Azért, mert a házukba belescapott a villám.
 - Ezt nem hiszem el.
 - Jó, akkor mondok mást.

Éppen öt

- Suliban a tanárnő:
- Mondjatok, gyerekek, öt északi-sarki állatot!
 - Pistike majdnem kiesik a padból, úgy jelentkezik.
 - Na, Pistike?
 - Fóka és négy jegesmedve.

Mit sütsz, kis pék?

- Pistikét elküldik kifliért a boltba. Bepakolja a szatyrába a kiflit, és észreveszi, hogy nagyon szikkadt.
- Tessék mondani, mai kifli nincsen?
 - Kérdi az eladótól.
 - Majd holnap lesz.

Kádcсата

- A fürdőszobából örült sivítás hallatszik.
- Pistike, miért ordítottok úgy? - kérdi az anya.
 - Hajótörést játszunk, és Jencike nem akar a vízbe fulladni.

Dolgozat

- Két fiú beszélget matekóra után.
- Hogy sikerült a dogád?
 - Semmit sem írtam.
 - Én sem.
 - Te jó ég! A tanár azt fogja hinni, hogy egymásról lestük!

Varrónónél

- Legyen szíves, vegye szűkebbre nekem ezt a ruhát.
- Ahogy parancsolja, de akkor csak a bőre alá tudja felvenni.

Frappáns

- Mondjak valamit, ami rövid és velős?
- ???
- Fél lábszárcsont.

Örök élet

- Rendőrok lekapcsolnak egy kuruzslót, aki az örök élet tablettáit árulja. Bíróságra kerül az ügy, a bíró kérdezi:
- Vádlott, volt már büntetve?
 - Igen, bíró úr, először 1314-ben.

Östörténet

- Mit tettek az ősmagyarok a nyereg alá?
- ???
- Lovat!

Tünetek

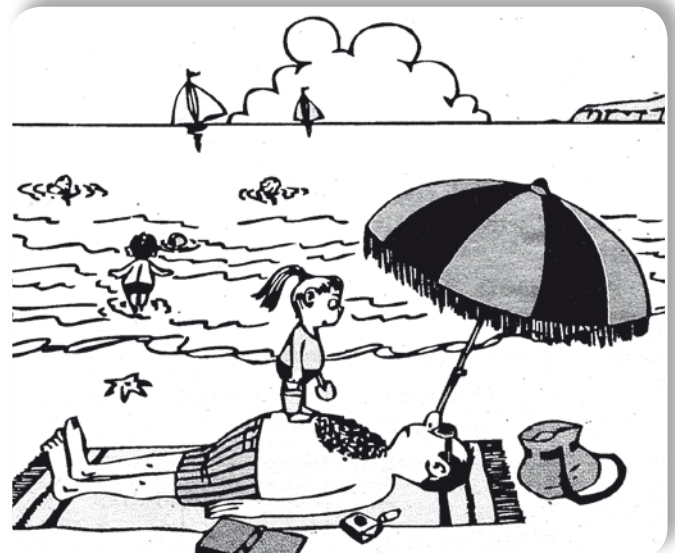
- Pszichiátriai előadás az egyetemen. A prof feltesz egy kérdést:
- Minek diagnosztizálnák a következő tüneteket: az illető fel-le járkal, mindenféle durvaságokat kiabál, aztán leü, magába roskadva?
 - Jelentkezik az egyik hallgató:
 - Futballedzőnek!

Szeret, nem szeret

- Az elsős Pistikétől megkérdezi a nagymamája:
- Na, szeretsz iskolába menni, Pistike?
 - Igen, nagy, csak azt nem szeretem, hogy ott is kell maradnom!

- Próbálj meg visszaemlékezni, hogy hová ástad el a papát!

- Ugye itt maradhatok? A homok nagyon forró!

Július derekán tartották meg Muzslyán a 38. Nemzetközi Kézimunka- és Gyűjteménykiállítását. A többnapos rendezvényen egy délelőtti a Jó Pajtás volt. Azok a muzslyai iskolások, akik elmentek az iskolába a találkozóra, jól szórakoztak. Bele-beleolvastak az újság korábbi számaiba, igyekeztek megbirkózni a rejtvényekkel. Kíváncsian válaszoltak a tesztek kérdéseire is, hogy megtudják, könnyen megsértődnek-e, vagy hogyan vezetik le dühüket, valóra válthatják-e álmaikat... Azután Bada István, a MIRK „atyja” kezükbe nyomott egy doboz festéket, amellyel nagy nevetések közepette cicát, bohócot varázsoltak magukból. Hazafelé menet bizonyára minden járókelő megfordult utánuk. Reméljük az anyukák csak kicsit haragudtak meg a Jó Pajtásra...

Pályázat

A zentai Eszperantó Egyesület pályázatot hirdet az idén elhunyt András Károly képzőművész emlékére. A pályázat témája saját **ex-libris** (szimbólumlógó) kidolgozása A/5-ös nagyságú rajzlapon bármilyen technikával. A pályamunkákat a következő kategóriákban bírálják el:

1. iskoláskor előtti korosztály
2. alsósok
3. felsősök
4. felnőttek, ezen belül amatőrök, illetve hivatásos festők.

A pályamunkák hátlapján fel kell tüntetni a pályázó teljes nevét, születési évét (a kategóriát) és a lakcímet. Az óvodások és az iskolások esetében az intézmény nevét.

A pályamunkákat a következő címre kell eljuttatni: Eszperantó Egyesület, CI-FI iroda, 24400 Zenta, Fő tér 18. Beküldési határidő: **2008. szeptember 20-a.**

Az eredményhirdetés október 3-án lesz az Andruskó Károly emlékkiállítás megnyitóján. Minden kategóriában a három legjobb alkotást díjazzzák.

Tájékozódni a 024/821-312-es telefonon lehet Rövid Magdolnánál, az egyesület titkáránál.

Muzsikáltak, játszottak

2008. 08.15-től 2008. 08. 21-ig zajlott le a III. Temerini Népzenei és Játéktábor a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület szervezésében. A tábor helyszíne, mint ahogy eddig minden évben, a Kókai Imre Általános Iskola volt, az étkezés viszont a temerini első helyi közösség nagytermében zajlott. Az idei táborban 43-an vettek részt. A táborlakók zöme helybéli volt, de érkeztek még Magyarcsernyéről, Kisoroszlóról, Ókéréről, Küláról, Becséről, Adáról, Csókáról is gyerekek. A legfiatalabb résztvevő 6 éves volt, a legidősebb viszont 16. A gyerekek napi 6 órán át tanulhattak, ki-ki a saját hangszerén és korcsoportjában. A furulyásokkal Banyac Krisztina, a kezdő vonósokkal Vas Endre, a haladó vonósokkal Szabó Árpád foglalkozott. A citerások voltak legtömegesebben, nekik három korcsoportban folyt az oktatás. A teljesen kezdőket Tóth Zsolt, a középhaladókat Takács Éva, a haladó citerásokat Devity Valéria tanította. A délutáni pihenő alatt és esténként kétség- és ügyességfejlesztő játékokkal szórakoztatták a szervezők a táborlakókat. Ezenkívül a gyerekek vasárnap, 17-én elátoztattak a Róna citerazenekar Lement a nap, még sincs este elnevezésű koncertjére, egyúttal megnézték a tájházat is. Szerdán este zajtottak le a nagy játékok, ahol a táborlakók csoportokba osztva mérhették össze ügyességüket, találékonyságukat. Ajándékként a gyerekek Jó Pajtás- és Mézeskalács-csomagokat kaptak. A tábor csütörtökön, 21-én gálaműsorral zárult, ahol a gyerekek és a szervezők egy kis ízelítőt adtak a táborban tanultakból. A szervezők elmondása szerint egy sikeres és jó hangulatú tábor tudnak maguk mögött, a gyerekek elégedetten térhettek haza otthonukba. **(D. V.)**

CIP – Katalogizacija
u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásiügyi,
Téjékoztatási valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő
magyarok megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás

Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ NYU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-3074 ■
 ■ Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■